

DUHOVNO ŽIVLJENJE

LA VIDA ESPIRITUAL

LETO VIII. -- ŠTEV. 154
NOVEMBER 1940

AÑO VIII. -- NUM. 154
NOVIEMBRE 1940

Dedicado al Rev. Padre José Kastelic

¡Embrujo de alturas! ¡Vértigo del espacio donde el silencio es tangible y el pensamiento corpóreo...!
¡Arriba! Alto. Más alto aún para estar con las aves al lado de las nubes.

Correr y correr siempre tras el ideal que incansable se eleva más y más pasando las copas de los árboles, los techos de las casas, los picos de los cerros, las altas cumbres, el parpadeo de las estrellas... hasta llegar al infinito y perderse en él.

¡Montañas! Poema de belleza armónica y sublime que no necesitan poetas, que no utilizan pinturas y que sin las cinco líneas del pentagrama sobrecogen al espíritu y le hacen sentir su pequeñez infinita y su inmensa imperfección.

Montañas, todos os ofrecen amor: aquellos que os han visto al nacer y os contemplan aún al morir, y los que os ven por primera vez. Y vosotras desdoblado vuestra hermosura minuto a minuto en el transcurso de los días los llamáis con halagadoras promesas.

¡Cuán pocos saben de la alegría de escalar y tras inauditos esfuerzos dominaros!

Mas... ¡Ay! A cuántos viajeros infatigables, amantes de vuestras bellezas, propagadores de vuestra majestad sirvieron de mortaja inmaculada las nieves eternas de vuestros picachos.

Cuando los rayos otoñales doran vuestras crestas escarpadas y aun no se siente el rugir de las tempestades invernales, las borrosas figuras de un grupo de audaces exploradores se mueven por vuestras laderas.

Quieren llegar a lo más alto para depositar una bandera, clavar un pico, enterrar una botella o un libro, o elevar una cruz; cada uno lleva el presente que sintetiza sus inquietudes y representa su ideal.

Y vosotras, conociendo la magnitud de sus afanes abris un hueco muelle donde pueda descansar el cuerpo fatigado y dormir el sueño de los justos la mente rendida de emociones.

Entonces os convertís en estatuas colosales, obras donde Dios ha puesto toda la gama de colores para que nunca el olvido y la indiferencia puedan tocar el corazón de los que quedamos.

DARINKA CEHOVIN

POD TRTO BIVAM ZDAJ,
V DEŽELI RAJSKO MILI,
SRCE PA GOR MI SILI
NAZAJ V PLANINSKI RAJ.

ZAKAJ NAZAJ?
NAZAJ V PLANINSKI RAJ?

OH ZLATIH DNI SPOMIN
ME VLEČE NA PLANINE,
PO NJIH SRCE MI GINE,
SAJ JAZ PLANIN SEM SIN!

SIMON GREGORČIČ

Un momento arriesgado en los glaciares de Aconcagua. Aparecen aquí en el primer término el operador Ronchietto y el médico dr. Polito. Subiendo el grupo: Ing. Antognini, Olano, † Padre Kastelic y Ruiz Leal.

NO FALTE al gran festival el día 3 de Nov. en el Salón San José, Azcuénaga 158, a las 16. (Vea la pág. 210)
NE ZAMUDI svečane prireditve, ki se vrši 3. nov. ob 16 uri, v dvorani Azcuénaga 158. (Glej stran 210)

DUHOVNO ŽIVLJENJE

je mesečnik.

Uredništvo:

Pasaje Salala 60.

Urednik: Hladnik Janez.

Telefon 63 - 6832

Kliči od 11—13 ure in po 7 uri zvečer.

Ob sredah in petkih popoldne ni doma.

Uprava:

Paz Soldán 4924

Telefon 59 - 6413

Registro de Prop. Intelectual 91190

Letna naročnina za Argentino 2 \$.

LA VIDA ESPIRITUAL

es una revista mensual, órgano cultural

y religioso de los eslovenos en Argentina.

La suscripción anual es de 2 \$.

La Redacción: Pasaje Salala 60.

Redactor: Pbro. Juan Hladnik, encar-

gado de la colectividad eslovena y cape-

llán en San José de Flores. Tel. 63-6832.

Administración: Paz Soldán 4924. —

U. T. 59-6413.

Este número especial sirve como programa del festival al beneficio de la revista.

CERKVENI VESTNIK

1. nov. Maša na Paternalu za stariše Pirih. Ob 16 uri molitve za rajne na Čakariti.

3. nov. Maša na Paternalu za Jožefo Baučar. Zapoje tudi žalni zbor. Molitve se ne vrše.

10. nov. Maša na Avellanedi za Rastico Kandus. Molitve na Paternalu.

17. nov. Maša na Paternalu za Ivana Turk. Molitve na Avellanedi.

24. nov. Maša na Avellanedi za Antona in Frančiško Repič. Molitve na Paternalu.

Za rajnega Franca Pečenko bo maša 3. nov. ob 13 uri v Floresu.

Poročila sta se v cerkvi San Cristóbal Antonija Čotar iz Dornberga in Alojz Vodopivec od istotam. S tem popravimo pomoto, ki se je urinila v prejšnji številki.

Krščena je bila Jolanda Plamira Gerjevič v Floresu.

V Selu na Vipavskem je umrla

✚ JOŽEFA BAUČAR.

Dočakala je častito starost 88 let. Blaga mati je skrbno odgojila svoje otroke. Dva sinova je zgubila v zadnji vojni, enega ima tukaj, eden je v Sev. Ameriki. Ostali sin in hčere so zatisnili materi utrujene oči.

Naj v miru počiva!

Prvo sveto Obhajilo se letos ne vrši kot običajno v decembru, temveč bo v aprilu, kot priprava na sveto birmo.

Sveta birma bo prihodnje leto v mesecu aprilu. Za sedaj prosim stariše, da prijavijo svoje birmance, da se bo vse primerno pripravilo.

V Luján letos ne gremo. Pač pa v San Antonio de Padua FCO.

Leži ta kraj 20 km od Buenos Airesa. Vabi nas krasna cerkev, vabijo nas pa tudi naše slovenske šolske sestre, ki tamkaj vodijo šolo. Na njihovem lepem vrtu bomo imeli krasen prostor, da priredimo primerno razvedrilo. Prosim vse rojake,

SPOMIN NAŠIH RAJNIH

Na dan vseh svetnikov, 1. nov. bo sveta maša na Av. del Campo na Paternalu ob 10.30 uri.

Popoldne ob 16 uri pa se zberemo na Čakariti v grobnici Jugosl. podp. društva. Peveci bodo zapeli nekaj žalostink. Spomnili se bom v molitvi naših rajnih.

Naj počivajo v miru.

da se za ta enodnevni izlet zanimate in opozorite na to vse rojake. Ob 10 uri bomo imeli sveto mašo. Potem bo kosilo in razvedrilo na senčnem vrtu, po popoldanski pobožnosti se vrnemo.

Podrobna navodila slede v prihodnji številki.

IZ UPRAVE

Pričujoča novemberska številka je ob enem kot program k napovedani prireditvi "Na Akonkaguo".

Ker smo povabili na to prireditev tudi naše drugojezične prijatelje, da tudi oni nekoliko spoznajo nas in našo kulturo, zato je ta številka delno v španskem jeziku.

Vsem bralcem je znano, da se posledice vojne v upravi "Duhovnega življenja" tudi občutijo, ker so se zgubili oglasi in ker se je tisk podražil. Zato pričakujemo, da boste vsi rojaki to pot storili z dobro voljo svoje najboljši, da se dvorana lepo napolni in da se tako nabere v kritje primanjkljaja.

Tudi stroški prireditve so visoki. Saj je sama najemnina za film 150 \$ in poleg tega še prevozniki stroški in dvorana in vse drugo.

Ne dvomimo pa o tem, da boste vsi rojaki hvaležni za to misel, da smo v Buenosu prvi mi Slovenci, da vidimo ta film, ki nam bo še enkrat oživel pred nami rajnega gospoda Jožeta.

Dve novi maši. Prvo novo sv. mašo je daroval g. Rudolf Zafran iz Hrastja v nedeljo, 2. junija, v farni cerkvi v St. Petru na Krasu. Vsa obširna duhovnija je bila v radostnem razpoloženju. Z vseh strani Pivke pa so privrele še trume vernikov, da so dvignile pomen in slovesnost večnega dneva. Novomašnikov kmečki dom v Hrastju so požrtvovalne roke okusno okrasile, v cvetje in zelenje se je odela tudi župna cerkev in njena bližnja okolica. Svojo prvo sveto daritev je pel g. novomašnik, obdan od številnih sobratov in bogoslovcev, na čelu jim domači župnik g. Kramarič. Pridigal je g. Janez Kalan, župnik v Knežaku. Govoril je, kakor zna pač on: močno, živahno, iskreno, iz srea k sreč in ganil nabito polno cerkev. Prepeval je domači pevski zbor ki se je z vnmemo izvežba lin dosegel popoln upeh.

V nedeljo dne 9. junija smo preživeli v Trnju lep in spodbuden dan. Vsi ki smo ga bili deležni — in bilo nas je na stotine in stotine izpod Nanosa do Knežaka, — ga bomo ohranili v nepozabnem spominu.

Dan svoje prve sv. maše, svoj najlepši dan v življenju je praznoval domačin g. Avguštin Žele. Če pomislimo, da je bila to prva nova maša v Trnju, potem si lahko predstavljamo ponos, ki je navdajal Trnovljane, in se ne bomo čudili, če se niso plašili ne dela ne žrtve, da je vsa vas kar tonila v okrasju. Nadvse lepo je

bila ovenčana nova cerkev, dva visoka, vitka mlaja in pet mogočnih slavolokov so pa glasno pričali, kako ljubečo vdanost gojijo vaščani do svojega dragega rojaka. Slovesno razpoloženje velikega praznika je še povečalo prekrasno vreme. Pridigal je g. župnik Požar iz Štivanu pri Postojni. Toplo in prepričevalno je očrtal trpljenje in žrtve, ki čakajo maziljenca Gospodovega. Pevski zbor se je skrbno potrudil in lepo, ubrano reši svojo težko nalogo.

Duhovniška vst iz tržaške škofije. Novomašnik g. Rudolf Zafran iz St. Petra na Pivki je imenovan za župnega upravitelja duhovnije Sveti Ivanec pri Zmiju. Fara leži na skrajni južno-vzhodni meji tržaško-koperske škofije globoko v Istri v bližini labinjskih rudnikov.

V črenšovcih je pel novo mašo Ivan Kolenko. — Prosvetno društvo je postavilo spomenik v vojni padlim. Stoji na sejmišču. Kip je delo umetnika Tineta Kosa. Stal je 18.000 Din.

Sobota. Bivši uradnik na sodišču št. Friedrich je poneveril večjo vsoto denarja. Zato je že prejel plačilo.

Sv. Barbara v Halozah. Vinska zadruga se ponaša z največjim lesenim sodom, ki drži čez 300 hl. Izdelali so ga na Tacnem pri Ljubljani.

Iz sent Andraža zvemo, da so šli možje to leto na sezonsko delo v Podravje, da si z mlatvijo zaslužijo vrečo pšenice, da bo za zimski kruh. — Vinska letina in ostali pridelki se niso obnesli.

Murka Sobota: izšla je zanimiva publikacija "prekmurski prospekt", propaganden prispevek za tujski promet v Prekmurju, ki ima lepe slike in zemljepisno karto Prekmurja. Besedilo ima v slovenskem, hrvaškem in nemškem jeziku.

Petanjski most je bil 8. avg. izročen prometu. Most je dolg 104 m in je veljal skoro 3 milj. Din. S tem je dobilo Prekmurje primerno zvezo z ostalo Slovenijo.

Turnišče je 15. julija imelo veliko slovesnost svojega prošenja Marije "pod črnim logom". Slovesnost je bila še bolj pomembna radi prvega govora novomašnika Ivana Magdiča, ki je pel novo mašo prejšnjo nedeljo. — Za 8. sept. je bila napovedana blagoslovitev novega Prosvetnega doma.

Motovilci. Mlatev ni dala povsem razveseljive letine. — Frumen Jožef (16 let) si je pri mlatvi zlomil nogo.

V Beltincih je bila nova maša 15. avg. Imel jo je salezijanec Zorko Štefan iz Ižekovec.

V Doberniču na Dolenjskem je bila 13. julija huda toča, ki je vničila skoro vse upanje kmetovo.

Bolgarija je dobila nazaj Dobrudžo, to je ozemlje ob izlivu Donave v Črno morje. To ozemlje je 1918 izgubila Bolgarija v korist Rumunije. Južna Dobrudža obsega prejšnje bolgarske okrajše Dobrič, Balčik, Kurtbunar, Tutakan in Silistrijo. Po bolgarskih podatkih meri južna Dobrudža 7.796 km². Bolgariji je ostalo samo 10 vasi okraja Kurtbunar s 675.5 km². Z Dobrudža dobi Bolgarija 8.370 km² zemlje s 304.000 prebivalci, ki je večinsko bolgarske narodnosti.

Univerza v Ljubljani je dobila po prizadevanju dr. Kreka 3.900.000 Din za zgradbo mineraloškega dela univerze.

Domovino so obiskali Slovenci iz Westfalije. Slovenska učiteljica M. Ažmanova je pripeljala namreč 32 otrok kot počitniško kolonijo. Preživeli so nekaj prav lepih tednov kot gostje domovine na najlepših krajih Slovenije.

El finado padre José Kastelic, un sacerdote idealista, muy amigo de las montañas altas, quiso subir al Aconcagua. Por falta de tiempo no pudo aclimatarse y arriesgó así una subida en la cual perdió la vida — víctima de alturas y tormentas.

Un fragmento del relato de la expedición Link.

MISA DE CAMPAÑA EN PLAZA DE MULAS

Amaneció como siempre, frío, muy frío y hermoso el día 25 de febrero, que por gracia de Dios debió ser domingo.

Desde temprano, había movimiento inusitado en el campamento. A las tres de la madrugada había regresado nuestro jefe Sr. Link de Puente del Inca, y por el movimiento alguien más debió acompañarlo. Nuestra curiosidad no quedó satisfecha hasta no levantarnos y salir de la carpa, o del jardín de damas según la amable expresión de nuestro jefe. Efectivamente un viajero había llegado al campamento. Era el padre José Kastelic que en su viaje a Chile hacía un alto en el camino para decir misa dominical al pie del Aconcagua.

El Padre José Kastelic yugoeslavo, nacido en el año 1898; era estudiante aún cuando lo sorprendió la guerra del año 1914. No obstante su poca edad formó fila en el ejército, luchó al lado de Austria alcanzando pronto el grado de teniente de artillería. Durante dos años permaneció en el Tirol, la espléndida región alpina donde aprendió a amar a las montañas más y más, puesto que hasta entonces había habitado entre ellas. Quien sabe que gracia divina obtuvo en la contemplación de la naturaleza agreste sacudida por el ronco rugir de los cañones y ante el dolor de los despojos humanos que teñían de rojo la albura de las nieves; lo cierto es que al terminar la guerra, Kastelic entró en el seminario de Ljubljana donde juramentó su firme vocación por el sacerdocio. En el año 1922 dijo su primera misa y a partir de entonces su apostolado lo llevó a guiar a sus hermanos de cuna en el extranjero; años actuó en Francia frente a la colectividad eslovena; luego vino a América donde pronto se destacó por su generoso corazón y el singular desempeño en su misión. Los padres Camilos de la parroquia de Santa Inés de la Paternal saben de su desinterés frente a las necesidades materiales y morales de los feligreses. Luego vino a Flores viviendo en el Hogar Sacerdotal, muy cerca de mi casa. La misa de 10 en la hermosa Basílica de San José de Flores fue celebrada diariamente por él, y en los días festivos la Párroquia de la Resurrección contaba con el para las misas que allí se celebraban. De vasta cultura, ayudado por el conocimiento de varios idiomas tales como el alemán, francés, castellano, yugoeslavo, latín y algo de inglés, hacían de él un elemento valiosísimo para toda la comunidad yugoeslava de la Capital Federal, La Plata y Rosario.

A la razón era redactor y director de una revista eslovena interesantísima que lleva entre sus páginas muchas sugerencias del simpático sacerdote y gentil caba-

llero que, vestido de alpinista, teníamos la suerte de contar como huésped en Plaza de Mulass y futuro compañero de la expedición.

Iba a Chile en misión sacerdotal y en viaje de descanso, bien necesario a su activísimo desempeño. Al encontrarse en Puente del Inca se quedó impresionado por la imponente y majestuosidad de nuestra cordillera; que, aunque montaña lo mismo que los Alpes, son tan diferentes de éstas en esta sección de Mendoza y tan singularmente maravillosas. Se quedó en el hotel más tiempo del que había pensado y finalmente decidió llegar a Plaza de Mulass a decir una misa de campaña (en vista que la expedición no tenía sacerdote debido a la enfermedad imprevista del padre Francisco Oliver, Párroco de la Carrodilla, en Cuyo, que debió acompañarnos).

El señor Link nos presentó a nuestro nuevo compañero y pronto se estableció una corriente de simpatía entre el culto sacerdote y el resto de la expedición. Ya cerca de las 11 horas comienzan los preparativos de la misa. Se improvisa el altar con unos tableros que nos servían de asiento y de mesa; el señor Ronchiétto ofrece un gran paño blanco que figuraba como elemento de reflejo y reverberación entre sus utensilios de "cameraman". El señor Ruben ofrece sus esquíes que por las manos hábiles de la Dra. Cortellezzi se convierten en candelabros. Los señores Ríos y Pronato forman una cruz. Las pequeñas imágenes piadosas representando Santa Teresita y la Virgen de Lourdes de la señora Adriana de Link, junto con unos ramilletes de violetas adornan el altar.

El santo Evangelio es colocado sobre improvisado soporte de piedras simulado por el chal blanco de la niña Genoveva Dawson y así, casi llegan las once horas y treinta minutos en que va a dar comienzo a la misa.

Un tañido que quiere ser de campanas llama a la oración. El Padre Kastelic ya viste su blanca túnica y se ha colocado su estola y da comienzo a una misa que reviste caracteres emocionantes. Nuestro jefe, su esposa, la Dra. J. Cortellezzi, las Srtas. Ilse Schiller, Dawson, Inés Herrera, los señores Ruiz Leal, Ríos, Pronato, Dr. Roque Polito, Orozco, Antognini, Etura, Saenz Medina, Olano, y los arrieros; y finalmente Alicia Romagnoli mi inseparable y valiente amiga Prof. María Teresa Gronzona, y la que suscribe este relato arrodillados en primera fila, dispuestas a recibir el Santísimo Sacramento al pie mismo del gigante de América.

Una mística unción pone un marco de leyenda a esta escena. El cielo de un azul purísimo, con un sol

En Plaza de Mulass dijo el Padre Kastelic su última misa. (4300 m)

radiante ponen en la atmósfera, en los seres y en las cosas una aureola de luminosidad extraña.

El Glaciar del Cuerno en su límite sobre el horizonte, allí, donde se une el cielo con la tierra, reproducen con singular espejismo los colores de la bandera de la patria que flamea sobre la carpa de los caballeros. Ese embema donado por el Gobernador de Mendoza Sr. Coromina Segura, el que desafía en su soberbia hermosura el azul y la nieve del ambiente. Leve brisa aletea entre los blancos pliegues que cubren el altar. La misa sigue con inusitado fervor. Los señores Ríos y Pronato cumplen sus funciones de monaguillos improvisados con emocionante devoción no sospechada, y es reconfortante comprobar con cuanta devoción y respeto siguen las distintas etapas de la misa de campaña, tanto más, cuanto la rusticidad de la vestimenta y las barbas crecidas les da un cierto aire de hombres de las cavernas.

Los señores Ronchietto y Brondo filman integralmente la escena.

Al terminar la misa, después de recibir la bendición final, como al conjuro de tañidos de gloria en Pascuas de Resurrección, se desdoblaron los ánimos en jubiloso parloteo que acaba con el Toddy reglamentario del desayuno.

Son las doce horas.

La tarde acaba en forma apacible y serena; hay preparativos para seguir la ascensión al campamento inmediato superior situado a 5200 metros.

El padre Kastelic se siente un poco apunado y solicita permiso para recostarse; visiblemente el primer día de aclimatación se hace difícilmente y una rubicundez subida da señales de un dolor de cabeza creciente del cual se queja. La señora Adriana le ofrece una medicamentación aconsejada por el Dr. Roque Polito.

Arreglando la carpa y el campamento nos sorprendió el crepúsculo.

Al día siguiente continuaron los preparativos, se prueban los grampones los trajes de viento, se revisa los pormenores de todos los elementos indispensables en las alturas.

Un alimento sintético realizado en base a cacao azúcar, extracto de aceite de hígado de bacalao y otras sustancias nutritivas. El jefe explica su composición y su valor nutritivo. Una sola barrita es suficiente para un día, tal es la cantidad de vitaminas que contiene.

INFLUENCIA DE LA ALTURA SOBRE LAS CONDICIONES PSICOLOGICAS

Uno de los enemigos más traicionero de la altura es el sueño. Es un enemigo terrible que embota el espíritu, que enerva las facultades psíquicas y que como un dulce y agradable bienestar, como el placentero marasmo producido por la morfina, se apodera del alpinista, lo envuelve y lo lleva al reino de lo inconciente. Un solo momento de descanso, es suficiente para traicionarlo. El frío rudo y persistente hace el resto.

Sabido es que la altura influye notablemente sobre la phiquis del alpinista. En Suiza acostúmbrase someter al principiante de este deporte a una serie de presiones cada vez menores para establecer las reacciones de cada individuo a distintas alturas.

La irritabilidad el mal humor son los principales síntomas consecuentes de la disminución apreciable de la presión atmosférica.

Todos nuestros compañeros de excursión dan fe de este cambio de carácter. Nuestro jefe, se acusa de haber estado sumamente nervioso; lo mismo que los demás señores alpinistas que al comentar detalladamente las fatigas a que se sometieron dejan entrever claramente un estado nervioso duramente contenido.

Los exámenes clínicos de carácter netamente científico acusan esta depresión nerviosa e irritabilidad a la falta de oxígeno que logicamente tiene que disminuir con la altura.

“Es perfectamente conocido, dicen — y se ha comprobado en múltiples ocasiones, tanto en experimentos de laboratorios como en las grandes ascensiones; que llegado a cierto límite, el déficit de oxígeno afecta las funciones psíquicas en forma progresiva hasta determina la pérdida del conocimiento primero y luego la muerte, si se prosigue el experimento.

Cada individuo soporta más o menos convenientemente las distintas alturas y la falta de oxígeno; y la sintomatología patológica aparece en personas por lo demás perfectamente normales.

Las manifestaciones psíquicas más frecuentemente observadas atañen al juicio y al temperamento del individuo. Los seres más razonables no entienden argumentos que parecen inobjectables; se manifiestan con un optimismo y una supervaloración de sus cualidades psíquicas y físicas y es común que no quieran aceptar indicación de terceros.” (LA NACION, 8 de Abril de 1940).

Ahora bien, la sensibilidad depende del entrenamiento a que se somete el individuo; y la reacción de su organismo frente a la disminución de la presión y del oxígeno.

La señora Adriana manifiesta su depresión nerviosa por un gran cansancio que invadiera toda su frágil figulina y por la pesantez extraordinaria que para ella tenían todos los objetos; las piernas le flaqueaban frecuentemente y un sueño mortal casi invencible la sometía a dura prueba; un llanto inexplicable pugnaba por enturbiarle a cada instante la pupila y una angustia de muerte le oprimía el corazón.

LA PRUEBA FINAL

El día 4 de Marzo de 1940 fué el señalado para la prueba final; se ultimaron los preparativos para el ascenso de un grupo numeroso de alpinistas que de acuerdo al dictamen médico podían intentar escalar una altura mayor. Unicamente el padre Kastelic no tenía informe médico debido a que se había incorporado accidentalmente a la expedición y del aparato destinado a medir la presión se había descompuesto con el frío; y en tales circunstancias el Dr. Polito había dispuesto que el sacerdote no ascendiera a más allá de 5000 m.

El valeroso Padre sintiéndose en la plenitud de sus fuerzas quiso seguir al grupo y a tal efecto se incorporó a él.

HACIA ARRIBA

Salieron temprano y sin inconveniente alcanzaron el campamento de 5800 m. donde se incorporó a la caravana la señora Adriana que estaba ya a tal altura en compañía de otros alpinistas.

La jornada fué dura; el avance lento; pero alcanzaron el campamento de 6400 m. donde pasaron la noche.

No insisto aquí en detalles que ya han sido referidos detalladamente con todas las alternativas y peripecias sufridas por el arriesgado grupo de alpinistas. Deseo

únicamente agregar el dato que, a cada diez pasos se hacía un pequeño alto para descansar.

Durante la trevía de zonas peligrosas se ataban con sogas de manera que aunque alguno perdiera pié, no corría mayores riesgos puesto que inmediatamente era retenido por los compañeros.

En la zona englazada, particularmente peligrosa encabezaba el señor Link, seguía su esposa Adriana. El Rdo. Padre Kastelic, los señores Franke, López, Etura y Semper.

Al pié del Aconcagua, y ya pasada la zona de peligro, se desataron. La ruta no ofrecía peligro en sí; pero es sumamente accidentada, lo que indujo al señor Link a proponer que cada cual tratara de llegar a la cumbre por sus propios esfuerzos.

A gentileza del señor Link debo el siguiente relato:

Consecuentes a la indicación se adelantaron los señores Franke, López y Etura.

Una vista de Aconcagua desde el Valle de los Horcones

El señor Semper había quedado un poco atrás junto al Padre Kastelic; el jefe esperó entonces junto a su esposa a que se acercaran los dos compañeros y advirtió que trataran de no separarse porque iban a entrar en un recodo del camino donde debido a lo accidentado de la cuesta y la presencia de grandes bloques de desmoronamiento, no era posible una visibilidad a más de un par de metros de distancia ni tampoco era posible ser oído debido al rugir del viento entre los riscos. El Padre respondió con su gentileza característica que no se preocuparan por él, que él seguía su camino. Se adelantó entonces el señor Semper y el jefe y su esposa quedaron atrás aguardando al sacerdote que avanzaba lentamente. Mirándolo estaban, cuando advirtieron que éste hacía la señal de la santa cruz y comenzó a rezar en voz alta en latín o yugoeslavo, y se sentó sobre una roca a descansar. Lo dejaron pues allí y avanzaron; al llegar al final del recodo, vieron que aún seguía sentado, en actitud de descanso con la cabeza entre las manos.

Siguieron unos pasos más y se reunieron con sus compañeros siendo más o menos las 15 horas.

Cuentan los héroes, que la impresión que recibieron fué honda, conmovedora e inolvidable. Se arrojaron unos en brazos de los otros y estrechamente abrazados hubo quien llorara de emoción.

Cuatro horas permanecieron en la cumbre; esta tiene según el señor Link unos cuarenta metros de largo por sesenta de ancho; hacia el sur se ve el imponente precipicio de más de 3000 m. de profundidad donde los paredones se inclinan vertiginosamente hacia un abismo velado por las nubes que se recuestan sobre sus flancos.

Contra de lo que se cree, la cumbre está libre de nieve y de hielo. El viento violentísimo en toda hora no deja que se acumule allí.

Aproximadamente a las 19 horas volvieron de la cima, después de haber firmado en el Libro de Cumbres, haber dejado la bandera de la patria, firmada por el Gobernador de Mendoza Sr. Coromina Segura, el escapulario con las medallas del Señor de la Salud y la Virgen de la Carrodilla donada por la hermana del Rdo. Francisco Oliver y una imagen de la Virgen de Lourdes llevada por la señora Adriana.

Volvían triunfantes, aunque agotados, mejor dicho extenuados físicamente, pero con el corazón lleno de gozo y e espíritu extasiado en el recuerdo del panorama magnífico que les fué dable ver desde la altura de 7030 m.

Por un lado la línea oscura del Pacífico y por el otro el llano infinitamente dilatado de la Pampa. Seguramente nunca habían soñado la grandeza de la patria en tal magnitud.

EL MOMENTO CRÍTICO

Al bajar, encontraron al Padre Kastelic en la misma actitud en que lo dejaron; lo invitaron a abandonar la empresa debido en parte a lo avanzado del día, aunque sabido es que el sol se pone recién a las 21 horas. El Padre se opuso y afirmó una vez más su decisión irrevocable de alcanzar la cumbre. Fué entonces — dijo el señor Link que notaron en él síntomas extraños. Trataron nuevamente de persuadirlo pero él siguió enérgico en su decisión; lo invitaron entonces a que prosiguiera su hazaña al día siguiente; puesto que allí a 200 pasos estaba instalada la carpa individual a 6850 m., en previsión a que alguno no pudiera seguir y tuviera necesidad de albergue. El jefe creyó de buena fé que, el Padre al no poderlo seguir esa tarde debido a la fatiga creciente y contando con la carpa instalada en ese refugio, hubiera querido intentar la hazaña al día siguiente y en tal supuesto cedió a las instancias del Padre Kastelic. Pero luego, el Padre se le acercó de nuevo y le dijo — mientras ustedes se fueron a la cumbre, yo encontré la piqueta de los chilenos, aquí está. — El jefe le respondió entonces, viendo claramente que se trataba de un supuesto — Padre, recuerda usted alguna particularidad de su piqueta? — recuerda que tenía uno de los remaches salidos y doblados? — esta piqueta no es de los expedicionarios chilenos es la suya. Kastelic entonces la miró detenidamente y afirmó diciendo — si, efectivamente es la mía. — y caballerescamente pidió disculpas por su error.

Confiesa el señor Link que tuvo así, como un presentimiento de una anormalidad; más cuando acababa de quejarse de que le habían sustraído los guantes de abrigo, y un minuto antes un miembro de la expedición los había hallado junto a la piedra donde estaba sentado el sacerdote. Link se los entregó diciendo entonces — ¡aquí los tiene amigo! los dejó Vd. olvidados en el suelo. No contestó a esa aseveración; pero en cambio siguió hablando de la bondad divina diciendo en alta voz mientras recogía un casquijo del suelo — creen ustedes que esta piedra estaría aquí si ello no fuera la voluntad de Dios? Asintieron los compañeros y él iba a seguir su alocución, cuando le propusieron seguir nuevamente el descenso, diciéndole — Todo esto está muy bien Padre, pero se hace tarde y hay que bajar antes que la noche nos sorprenda. El Padre entonces con toda energía rectificó su decisión de quedarse; diciéndole a Link que para desligarlo de toda responsabilidad y compromiso le firmaría un papel en que asignaba que se quedaba por su propia voluntad. Ante la enérgica resolución del

sacerdote resolvieron dejarlo, puesto que ellos iban a estar solo 150 metros más abajo, en el campamento de 6700 m. El señor Link pidió entonces al señor Franke que lo acompañara hasta la carpa. Ya en ella Kastelic pidió a Franke que le sacara las botas, las medias y demás, Franke le contestó, que le sacaría las botas por ser él quien era, pero que consideraba una verdadera imprudencia desabrigarse por lo que no se prestó a obedecerle. Le indicó el calentador a nafta, la yerba y el azúcar, lo suficiente como para pasar la noche y se despidió; agregándose al grupo que ya estaba por alcanzar el campamento siguiente.

La carpa allí establecida tenía cabida para solo dos personas; pero debido a lo avanzado de la hora, se refugiaron en ella, cinco, de los seis expedicionarios; Franke se quedó en la entrada.

LA TRAGEDIA FINAL

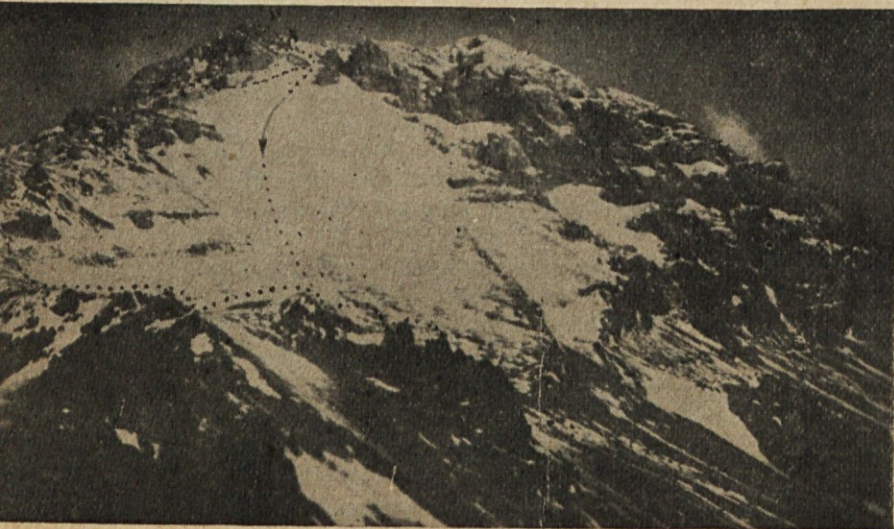
La noche pasó sin mayores alternativas; saliendo de la carpa hicieron señas al campamento del Padre pero nadie contestó. Creyéndolo dormido en su bolsa de plumas se quedaron tranquilos, al amanecer Franke se introdujo como pudo en la carpa. Nadie durmió; solo Dios y ellos saben como pasaron esa noche espantosa de tormenta, apiñados unos contra los otros dándose calor. Cuando Franke entró en la carpa, tenía la barba convertida en un solo bloque de hielo.

El día 8 de marzo amaneció tormentoso, pero aclarando; intentaron nuevamente comunicarse con el sacerdote aunque en vano; se supuso entonces que habría aprovechado el día para seguir el ascenso.

No podían esperar más, porque estaban literalmente transidos de frío y deshechos de cansancio y de hambre. Necesitaban urgentemente algunos alimentos, que seguramente encontrarían en el campamento de 6400 metros. Decidieron pues bajar.

En él encontraron al Dr. Walter Schiller, al señor Saez Medina; almorzaron y como la fatiga que sufrieron era muy grande y algunos miembros del valiente grupo comenzara a flaquear decidieron emprender el regreso a Plaza de Mulas sin pérdida de tiempo.

Se encargó pues al Dr. Schiller y a los compañeros que se quedaran a esperar al Padre Kastelic; puesto que ellos recién acababan de llegar el día anterior, aún conservaban algunas reservas energéticas. Esa misma tarde se desencadenó un nuevo y violento temporal que duró varios días.

La cima del Aconcagua. La señal indica el sitio, donde desapareció el Padre Kastelic.

Durante el 9, 10, 11 y 12 de marzo hubo un temporal de nieve, viento y granizo de tal magnitud que no se podía salir de las carpas. Una horrible angustia oprimía el corazón de los habitantes de Plaza de Mulas.

El jefe Sr. Link, arregló una expedición de emergencia y el día 13 de marzo, se dirigió en dirección a la cumbre; lo acompañaba el señor Olano.

Al llegar al campamento de 6400 m. encontraron a los habitantes de ella en grave estado; el señor Dr. Schiller estaba preso de un ataque de malaria, muy seriamente afectado urgía ponerlo a salvo lo mismo que a su compañero.

Bajaron los enfermos a Plaza de Mulas y al día siguiente volvían a organizar la tercer expedición. Link, cuyo recio organismo estaba ya en el límite de sus reservas, encabeza nuevamente al grupo de auxilio.

Su esposa Adriana lo acompaña. Nada le importa el peligro ante la comprobación de la extenuación física de su esposo. El presidente del Club de alpinistas de Mendoza Sr. Adrián Ruiz Leal los acompaña; tratarán de llegar a lomo de mula hasta donde estas aguanten; previamente han tratado el precio de las mismas en caso de que resultara imposible traerlas de regreso.

Esta tercer salida es por demás penosa, las fuerzas flaquean a cada instante, pero llegan nuevamente a 6752 m. abandonando previamente las mulas a 6400 m. donde regresan con los arrieros, para avanzar a pie hasta 6850 m., al día siguiente.

Los tres estaban frente a la pequeña carpa sin atreverse a entrar. Tenían el presentimiento de lo irremediable; llamaron a voces; pero solo el silencio repetía el angustioso grito. Se acercaron a la puerta de entrada y entonces pudieron comprobar el porqué de la inutilidad de sus llamados.

En el suelo yacían en desorden, algunas prendas de vestir del infortunado sacerdote; quedaba no obstante una leve esperanza; la bolsa de dormir parecía hinchada como si albergara aún a su dueño; talvez estaría allí desmayado o muerto. Ninguno de los tres se animaba a tocar la bolsa; el uno le pedía al otro que se acercara; al fin se animó la señora Adriana que con el pavor pintado en el rostro comprobó que estaba vacía.

Buscaron entonces afanosamente por todos los conornos accesibles; en la poca nieve fresca y endurecida que permitió acumular el viento (sabido es que temperatura baja frecuentemente a 40 grados bajo cero) no había ni un solo rastro; lo que hizo suponer que el malogrado sacerdote hubiera intentado el ascenso el mismo día contrariando con ello las órdenes recibidas de no avanzar más ese día.

En el silencio de la tarde que caía con resplandores maravillosos sobre las laderas cubiertas de acarreo y de hielo plegaba sus alas la paz con la voluntad infinita de Dios.

Días más tarde un telegrama al Gobernador de Mendoza daba cuenta en los siguientes términos los resultados de la expedición: La bandera azul y blanca que nos confiara V. E. confunde sus purísimos colores con el cielo, en la cumbre más alta de América.

Ruiz Leal, Presidente del Club de Alpinistas de Mendoza.

Así se cumplen los designios del Altísimo cuando elige para la lápida funeraria de su siervo la cumbre más alta de América.

ANA PALESE DE TORRES.

PO ARGENTINI SEM TER TJA

POD JUŽNIMI ZVEZDAMI

Pokojno je pošumevalo drevje v jutranjem hladu. Tam na zahodu je mesec že davno utonil, na vzhodu pa še ni vstajala zarja. Bilo je ob štirih zjutraj. Tako je bilo odločeno zvečer in tako je bilo treba tudi storiti. Zdrdrala je budiljka, zarenčal je pes, posvetila je luč. "Dobro jutro" smo si voščili.

Kjepa je Sinigoj, sem pomislil. Brez njega ne bomo šli daleč.

Že se je prikazal tudi on. Tako nas je zalotila noč, da ni bilo vredno domov onim tja čez reko v Centenario. Kot Matjaževa vojska smo pospali. In ko je gospodar pogledal svojo posteljo, jo je našel tudi že polno. ... Kar v kabino svoje čate je krenil. Bog ve kaj pač ni mogel spati tam. Le kam naj bi stegnil noge. ...

Pa, saj je že bilo; je že minilo!

Pohiteti jetreba, kajti do Plaze Huincul je daleč 150 km in kakšna pot. Ob 8 uri pa bo tam maša.

Rennerjevi in Mislejevi in midva smo se natovorili in že nas je vzela noč. Tja gori proti severu, čez Alm. Cordero smo zavili, da popeljemo domov "romarje". Res kot iz božje poti smo se vračali v zgodnjem jutru. Niti petelin še ni zapel.

Kot Elija je gnal Sinigoj. Mrzlo je rezalo v obraz, pa kot bi presekalo, nas je zajel toplejši tok; toda že spet smo padli v mrzlo plast zraka. ... Čudno, sem pomislil, kako je vendar to mogoče. Pa je vendarle res da so velikanske razlike med ozračjem tukaj in tam. Zato po nekod vzame slana, drugje pa se niti ne dotakne.

Na nebu so gorele zvezde. Novo nebo nam je svečilo; nikdar še nisem videl tako bogatega južnega ozvezdja. Kot biser je blestel južni križ, kras južnega neba, ki je že prehodil srednje nebo in krožil že nazaj na spodnji strani. Nekako tako mesto zavzema ta "južni križ" na južnem nebu, kakor ga ima veliki voz na severnem. Prav na sredi nebnega svoda pa je blestela "Jakobova palica" katero so isto prav malo preje gledali naši tamkaj doma, ko je ugašala v jutru vstajajočega dne. Saj sem že večkrat opazoval južno nebo, toda niti petino tistih zvezd nisem nikdar videl, kot so žarele ono zlato jutro, ko se je zdelo, da bi jih lahko kar dosegel, tako živo so migetale na temnem ozadju neskončnosti.

Zgodnji vandrovc, si je mislil, če nas je kdo videl. Mi nismo nikogar vse do velikega mostu, kjer nas je radovedno motril osamel stražar; toda pota nam ni zaustavil. Kar naprej smo zdrčali in prav je bilo tako, kajti gdo bo požiral oblake prahu, ki smo jih puščali za seboj v divjem diru. Ko smo krenili proti jugu na desni strani vode Neuquen, so zvezde pričenjale bledeti, toda niso še ugasnile, ko smo postali pri Rennerju. Samo za hip in spet smo si podali roke in hajdi dalje.

Mračno in tiho je bilo vse še v mestu Neuquenu. Zastonj sva oprezovala s Sinigojem, če je kje že kak "surtidor" nafte odprt. Kaj pa če nama nafta poide. Dobrih 100 km pota je bilo pred nama, in kakšnega pota.

Bo, kar bo, tako je odločil Sinigoj, pa sva drvela dalje. Bila je že 6 ura. Kako bova v Plaza Huincul ob 8 uri?

Nič se ni so za naju menili topoli, ki so šepetali svojo jutranjo molitev; ptičji pevci so nevoljno vtihnili, dokler se ni polegel prah, ki sva ga dvignila. Kmalu pa ni bilo ne topolov ne ptičev. Dolgočasna gmajna naju je obdajala, porastla z siromašnim redkim grmičjem. Še

cesta je bila taka, da se je komaj vedelo, kod gre. Toda midva sva brzela dalje pred jutranjim soncem, ki nama je začelo pritiskati v hrbet. Kmalu je bil za nama Plotier... to se pravi, kdo pa je vedel kdaj! V Senillosi sva se šele znašla. Dalje in dalje! Daleč tam na zahodu je obviselo sonce na blestečih snežnikih. Tamkaj je Zapala, tako jerazložil Sinigoj, midva pa gori in doli po zverženi poti, sem in tja po ovinkih. Daleč tam ne kje sva opazila vlak, ki je sopihal pred nama. Skril se nama je za breg, pa kmalu sva ga iz drugega mesta spet videla in še malo, pa sva ga pustila za seboj. Tam nekje je zablestelo nekaj srebrnega.

To je Challacó, kjer so že vrelci nafte. Malo dalje bo pa Plaza Huincul, tako je razrešil zadevo Sinigoj.

MESTO OGNJA

Zares. Kmalu sva zdrvela mimo tankov za nafto. Zastonj sva iskala, če bo kje kak surtidor. Ničesar! Saj niti žive duše ni bilo videti nikjer; tudi na delo pridejo menda tja iz 20 km oddaljenega Huincula. Tudi nama ni kazalo drugače, kot naprej, in hvala Bogu srečno sva prišla do cilja. Morda nisva imela niti za 1 km več gonila. ...

Tedaj šele sva se ogledala, kako sva. Samo ena barva je še ostala od vsega: siva. V kabino se nama je naletelo za palec na debelo prahu. Naložila sva nafto in nato poiskala cerkev.

Bilo je nekaj minut čez osmo, in ko bi bili v Huinculu mežnarji tako natančni kot sva bila midva, bi ne bilo treba nikogar čakati; tako sva pa imela opravek, preden se nama je cerkev odprla. Nazadnje so nekateri tudi k maši prihiteli. Našega obraza pa le ni bilo videti med njimi nobenega.

Plaza Huincul je pušćavska naselbina. Po prebivalstvu bi se lahko imenovalo mesto. Saj ima kakih 7000 prebivalcev, po obliki je pa skromno naselje sredi pušćave, ki je zrastle iz petrolejskega bogastva, ki so ga tamkaj odkrili pred nekaj leti. Sredi žalostne pušće, koder so še ovce le čez tekle, ker niti vode ni bilo, — saj je tamkaj tudi voda iz podzemlja slana. Če poznamo mi v Buenos Airesu "panadera", "carnicera" "verdulera" in "lechera"... tamkaj po nobenem ne vprašajo bolj kot po "agüero" ker ne morejo niti močnika kuhati, če ni prej "vodar" prinesel vode. Soli pa menda ni treba nič kupovati, kajti kanec vode iz pipe, osoli cel lonec več kot za potrebo, tako sem se prepričal, ko sem si hotel izprati prašno grlo iz vodovoda.

Vprašala sva po naših ljudeh. Tamkaj živi kakih 10 slovenskih družin. Vedel sem za Rejeve, Jakinove, Anzelina in Srebrniča. Vsi ti so doma iz Brd na Goriškem.

Toda, kdo jih bo našel? Najlaže bo še, če vprašava po "donji Carolini", tako sem presodil in nisem se zmotil.

Takoj je bil ministrant pri volji, da naju popelje tja.

Cerkev, skromno svetišče za 7000 kristjanov, je sicer kaj prijazna zgradba in za običajne obiskovalce pri vsem še dosti prevelika, čeprav daje prostora komaj 500 ljudem. Pa kaj hočejo, ko pa niti svojega duhovnika nimajo in mora priti mašnik iz daljnega Neuquena, da je vsaj enkrat na teden maša. Umreti pa ljudje smejo seveda samo v soboto in nedeljo, ko imajo gospoda pri sebi. ... Pa se menda smrt za tiste stvari malo meni in je naslednji dan prav grdo gospodarila tam

nekje v bližini, kjer so vrtali v globine za novimi petrolejskimi vreli. Iz globine je namreč vdaril plin, ki se je vnel in je več delavcev požgal.

Zares, z ognjem se ni šaliti! Pa tudi s smrtjo ne, ker tudi ona ne pozna nobenih "špasov".

Toda tak je človek! V Plaza Huincul je mnogo bolj na skrbi ljudem to, kako bi si preskrbeli dobre pitne vode, kot pa tisto, kako se bodo pomenili z belo smrtjo, katera vsak hip preži nanje, ki imajo vsak čas delo z nevarnim ognjem....

Mesto Huincul stoji raznešeno na pobočju, na podnožju in na vrhu srednje visokega brda. Sredi brega se je naselila cerkvice. Mi smo se pognali še naprej kvišku in prav na najvišji točki je fantek pokazal na levo prijazno hišico, kjer živijo Rejevi. Gospa je bila bolna v postelji in zato ni mogla k maši, drugi od družine so pa vsi v takih poslih, da nihče ni mogel priti v cerkev. Ostali pa menda niti niso vsi vedeli za moj prihod.

Hitro sva s Sinigojem sedla k mizi, nekaj kave popila, da sva si vsaj prašna grla otajala pa že sva morala dalje, kajti pred nočjo morava biti v Copahué, ki je še 300 km daleč in kje! Saj niti daljnih gor, snežnih velikanov ni bilo videti več. Preje v čistem jutranjem hladu so blesteli v zlatem soncu daleč tam nekje sedaj so pa vtornili v kopreni zagoščenega obzorja.

Kar poslovila sva se. Mimogrede sva pozdravila še Anzelina v destileriji; napovedala sva svoj prihod za četrtek večer, ko pridemo na večerjo na povratku iz gora, pa sva že spet brzela dalje.

Vse drugače sem si bil preje predstavil tisto pot. Po zemljevidu je bilo videti, da bo od Huincula do Zapale komaj kakih 20 km....

Poglejte tistole špičasto goro! mi je pokazal Sinigoj. Tam spodaj je Zapala!

Ti grdoba taka! Saj je bila tista gora še v megleni dalji onstran razoranih gmajen, valovitih brd, sredi med drugimi gorami. I, seveda! Kaj bi človek sanjaril. Kar je res je res! Po tej poti jo bova ubrala, je presodil Sinigoj, ki je sam tudi šele dvakrat premeril tisto razdaljo in spet sva se poganjala dalje in spet sva imela tekmo z istim vlakom, ki sva ga že enkrat prehitela, a nama je pobegnil naprej med tem ko sva dve uri zamudila v Plaza Huincul.

Bila je 10 ura, ko sva zdrvela naprej. Dobrih 100 km je do Zapale. Če Bog da, bova tam ob 12 uri, tako je želel Sinigoj in tako se je tudi zgodilo.

Pa sva tudi šla, tako kot blisk. Vsak čas sem moral pogledati če že nisem raztresel kake kosti, tako sva poskakovala čez robate pragove, ki jih je razoral kak besen naliiv nevihte čez tisto, kar bi se naj imenovalo cesta. Gost prah nama je silil v kabino, najin konj je pa drvel iz ene vzpetine na drugo, po bregu gori in spet po klancu doli; ona šiljasta gora, ki čuva kot stražar nad Zapalo, pa je bila vsak hip bliže in ko je kazala ura poldne sva že bila na pragu Zapale.

Malo preje, kot se nama je mesto pokazalo, sva še-

le opazila spet sledove svežega zelenja. Na vsej 200 km dolgi poti od Neuquena je vsepovsod turobna puščava, razen malih naselbin, ki dobivajo vodo iz reke Limay, ki pa se v Senilloši že končajo.

Šele na podnožju gor, ki okrožajo Zapalo se spet nasmehlja zeleno življenje, katerega namakajo skopi studenčki bregov.

OB BISTRIH POTOKIH V GORE

Zapala je zadnja postaja železnice FCS. Napovedana je proga še vse naprej do Loncopué, toda s tisto se za sedaj še ne vozi nihče... pač pa je speljana primeroma dobra cesta vse do tople Copahué, kamor sva bila namenjena s Sinigojem.

Čez 200 km pota naju še čaka! Kar nič se ne bova zamudila! Samo nafte sva si vzela, oblila gumije z vodo in zdrčala naprej. 200 km? Saj je to skoraj kot iz Trsta čez Ljubljano v Zagreb... in kakšna bo pot! Saj leže tople Copahué 2000 m nad morjem. Zapala pa ima višino 1000 m.

Kmalu je bilo mestece za nama. Ima kakih 3000 prebivalcev. Pravijo, da je zelo veliko Židov. Že vedo zakaj! Tamkaj se da namreč delati dobre kupčije z nevednimi Indijanci, ki malo kaj drugega znajo, kot svoje ovce striči. Judje pa vse drugače znajo, kako volno kupiti

Tale pot gre v Junín de Los Andes. Kakih 150 km je daleč do tja. Po tej poti se vozi P. Ludvik Pernišek s svojim Fordom, tako mi je pojasnil Sinigoj in pokazal tja v daljo, kjer je bilo videti šiljaste obrise strme gore.

Spomnil sem se, da spada tudi Zapala pod njegovo faro. In še kaj vse drugega! Saj je tudi Covunco, kjer so postavili velike vojašnice in ki leži kakih 20 km na jugu od Zapale v delokrogu Pernišekove župnije. Na jug pa seže vse do jezera Nahuel Huapi.

Pokrajina se že bistveno loči od one, ki naju je spremljala na prejšnjem potu. Saj bi to bila skoraj naša pokrajina, tam nekje v dolenskih gričih... Da! Če bi poživiljale to sliko brežne njive in če bi zeleneli gozdovi gori po bregovih!...

Vsega tega ni bilo. Le za hip se je pokrajina spremenila. Med skromnimi topoli je bilo opaziti zopet skromno bajto zgneteno iz blata, okrog pa so meketale mršave kozice...

Najina pot je zavila navzdol. Tam nekje je bilo opaziti skupino drevja, ki je radovedno pogledovalo čez brdo, od potu pa je zopet zaživelo sveže zelenje. Vse bolj na široko je segala zelena trata in kmalu objela cesto iz obeh strani; že se je pokazal ob cesti tudi droben potoček, ki brzi bistro nizdol in oživlja sveže polje, na katerem se kar nenadno znajdeš kot v zeleni oazi afriške puščave. Lepa estancija zasenči cesto, konje in krave vidiš na paši, besno se zaganjajo psi, nevoljni nad motilecem njihovega miru.

Od tedaj naprej je pot ves čas oživljena s kako novo sliko. Še se požene cesta v višino in skozi prašno

En las montañas de Neuquén.

Las termas de Copahué.

La salida a Volcán.

La misa de campaña.

ali kamenito puščavo, toda kmalu spet zavije navzdol in beži ob bistrem potoku in skoči tudi čez njega, včasih po mostu, včasih pa kar po strugi, da se gumiji osvežijo.

Las Lajas je prvo večje selišče, toda midva se ni sva kar nič zamudila. Naprej sva se gnala in tudi v Codigue si nisva vzela časa. Naravnost v Loncopue je bil najin program. Tam se bova malo zadržala.

Bila je 4 ura popoldne, ko sva postala pred surtidorjem v tej zadnji vasi na dolgem potu v goro.

Nič naju niso debelo gledali. Kdo je pač vedel, da meni pristojna duhovska obleka. Talar je ležal pod debelim prahom v kabini. Pa sva kar takoj zvedela, da imajo v vasi misijon.

MISIJON V LONCOPUE

Pa še nekaj drugega sva zvedela. Svet je pa danes zares majhen. Le kdo bi si mislil, da bova našla celo Slovence v tistih hribih!

Sinigoj je pa že nekaj več vedel kot jaz. Saj so pravili Gorupi v Cipollettiju, da je mizar Mavrin gori nekje v gorah.

Seveda je tukaj, nama je povedal gostilničar, ki nama je postregel s svežim okrepčilom. Ona hiša tamle je!

Lahko si mislite, kako debelo je pogledal Mavrin, domá tam doli nekje od Črnomlja, ko sva se mu predstavila kot Slovencea.

In tale ženska? Kdo je pa to? sva se pozanimala.

Malo nerodno mu je bilo!

Saj bi rad dobil našo žensko. Pa je niti bele tukaj ne dobim, kaj šele slovensko; tako je povedal, da je to njegova žena.

Je? Malo podvomil sem in kmalu dognal, da je vse to le tako napol.

Bo treba popraviti te zgodbe, Mavrin! Saj imate ravno sedaj misijon v vasi, da bomo tudi to vašo poroko v red spravili.

Le kdo bi si mogel misliti, kako vesela je bila mlada žena, ko sva ji povedala s Sinigojem, kdo sva in še bolj se je razveselila misli, da bi se tudi njeno družinsko življenje delo v red, tako kot mora biti prav pred Bogom in ljudmi. V četrtek, ko se bomo vračali nazaj, bomo tudi to zadevo uredili, tako je želela žena, hči tistih planin, ki je vsekako kazala več smisla za red v hiši, kot bi prisodil človek Indijanki.

Doli nekje v vasi pa je proseče vabil misijonski zvonček.

Loncopué je gorska vas, ki ima kakih 300 prebivalcev. Je pa tudi središče hribovcev, ki živijo razsešeni po onih gorah vsenotri do Čile. Vsako leto enkrat pride med one hribovce tudi božje oznanilo. Mladi jezuitski misijonarji pohite med šolskimi počitnicami tja v gore in se zamudijo v vsakem večjem kraju en teden. Prav nje sva našla tudi midva v Loncopué.

Ravno prav! tako smo ugotovili. Saj je že teden dni, ko zastoj čakata na hostije, ki sta jih naročila iz Neuquena. Jaz pa sem imel s seboj oltar in tudi hostij in vina dovolj, da sem mogel njim odstopiti nekaj.

Med tem se je zbiral narod k molitvi. Kapela je siromašen króv, brez vsakega tlaka; klopi so izposojena bruna, majavo postavljena na vegastih tleh.

Kako nepopisno razkošno bi izgledala najsiromašnejša cerkveca v zapuščenih samotah slovenskih, če bi jo postavil ob to skromno svetišče! In vendar so ljudje z veselimi obrazi hiteli tja, kamor jih je klical zvon. Saj imajo danes tudi oni praznik. Tudi oni, ki so vsak dan

trpini, pa niti ne vedo ne, zakaj trpijo in se mučijo; tudi oni bodo imeli dan veselega oznanila, katerega je Zveličar sveta prišel oznaniti za vse in zanje pač še prav posebno. Saj so še prav posebno podobni betlehemskim pastirjem.

Le poglej jih! takole sem si mislil, Gospodski otroci so belega kruha siti... Cigan je pa ovsenjaka vesel! Koliko kristjanov se je "preobjedlo kruha božje besede" in menijo, da bodo dobili kaj drugega boljšega, kar bo moglo utešiti klic hrepenečega srea in žejne duše! Tiste gorski samotarji pa, katerim zveni v srečo še tisti pravi glas, ki ga je tamkaj uglasil Stvarnik človekovega bitja, ti preprosti hribovci so pa srečni, da morejo slišati besedo, ki prav razloži, zakaj se mora človek mučiti in trpeti po tej solzni dolini.

Da, tako sem se domislil besede Gospodove: Povem vam; prišli bodo od vsoda in zahoda, otroci kraljestva pa bodo vrženi ven v temo!

PO SNEŽENIH BREGOVH

Kmalu sva morala naprej. Saj je še 70 km daleč do cilja; pot pa se strmo vije gori in doli.

Spet se nama je odprl nov svet. Cesta spet drsi čez bregove in se vije ob rekah, gori v dalji nekje pa blesti v jasnem soncu snežni "Volcan".

Gori v pobočju tiste gore so toplice Copahué. Onstran je pa že Čile, tako je ugotovil Sinigoj.

Vse višje so rastle gore, ki so po obronkih kazale sveže zelenje. Še nedavno tega je odkopnel sneg in za njim je vsklila pomlad.

Daleč tam nekje je samevala araukarija, neke vrste drevo, ki spada k vrsti iglavcev. Toda tista araukarija je le žalostna podoba mogočnega drevesa kakor zraste po južnih delih onstran gora v Čile, kjer so araukarije do 50 m visoke.

Kakor samotni križ nekje na golih košenicah je bilo videti tisto osamelostno drevo, drugače pa zastoj iščeš zelenih gozdov po visečih bregovih.

Še ena strmina je bila pred nama. Pognal se je motor, pa sva sredi klanca obstala. Kolesa so se vrtela in usipala nazaj peščeno cesto. Strmina je bila prehuda, zatorej sva mborala nazaj in se pognati z večjo silo. Srečno sva pritekla do vrha. Pred nama so se odprla snežna polja, iz nižine pod nama pa se je dvigal oblak sopare. Sonce se je že nagnilo daleč tja nad Čile in vrglo dolge sence čez kotanjo v kateri leže toplice, katerih bele stene so naju vabile. Ura je bila osem.

Sinigojevi, žena, sin Ladko in hčer Almira niso tisti večer nikogar pričakovali, zato je naravno, da so bili kaj presenečeni nad obiskom. Midva sva se pa v položaju kar hitro znašla. Našlo se je tudi za naju prenočišče. Saj sva pa tudi bila oba potrebna počitka in tudi okrepčila.

Kmalu se je zvedelo po vsej naselbini, da je prišel duhovnik. Copahué nimajo v tem oziru nič preskrbljenega. Saj tudi ni mogoče. Pol leta je namreč vse naselje zakopano v globok sneg. Samo 4 poletne mesece je kopališče odprto, v zimskih mesecih je pa dostop sploh nemogoč. 15. decembra pridejo prvi prebivalci, 15. aprila pa odide upravniki hiše, ki jo pusti že čez okna zasneženo, potem ne pride niti ropar niti tat, temveč vsa pokrajina postane bela zimska poljana, iz katere se valijo oblaki sopare iz vrelih studencev in jezero, ki nikdar ne nehajo vlivati velikih množin mineralnih vod, ki imajo izredno čudovito zdravilno moč.

(Dalje sledi.)

TISTI, KI SO BILI...

Na tisto tiho domovanje,
kjer mnogi spe nevzdradno spanje
kjer kmalu, kmalu dom bo moj in tvoj...
100 človeških življenj ugasne vsako minu-
to! Z neizprosno doslednostjo vrši smrt svoje
delo. Nikomur ne prizanese, kadar pride nje-
gova ura!

Človek! Ali si postal in pomislil, kako bo
in kaj bo s teboj tedaj, ko ti bodo roke otrpnile,
oči ugasnile?

Morda brezmiselno meniš: "kaj me
briga!"

Nemara, da te sedaj res to malo briga, to-
da človek moj, zamisli se zares v tisto kar te
čaka! Postoj in pomisli, da bo nekoč zares! Ne
bo samo misel, ne bo nekaj tam daleč v bodoč-
nosti!

Ne! S koščeno mrzlo roko te bo stisnila
neiprosna dekla zbožja in te bo popeljala na
sodbo!

Tedaj bo zares!

Tedaj ne bo prav nič pomagalo reči: "Jaz
nisem vedel!"

Dobro veš! Prav natančno veš!

Le samega sebe skušaš prevarati, če si
tako nespameten, da ponavljaš bedasto laž,
katero seje sovražnik tvoje duše, če praviš:
Saj ni po smrti nič!

Je! Je! Takole je zapisano z božjo roko:

Zapisano je človeku da bo umrl! In nato
pride sodba!

Kamor drevo pade, tam obleži! Če pade
na zahod, obleži proti zahodu, če pa na vzhod
obleži proti vzhodu!

Takole nam kliče Gospod: "Delajte, do-
kter je dan, zakaj, kadar bo prišla noč, ne bo
mogel nihče več delati!"

In če žive vsi okrog tebe tako, kot da ni
Boga in ne duše, ne večnosti, ne nebes, ne
pekla?...

Tudi slepec ne vidi sonca! Pa tudi prepa-
da ne vidi, v katerega pade!

So taki, ki so vero zgubili, ki so duhovno
oslepel!

Delo satanovo je to. Zato pa "hodi okrog
hudobni duh, kakor rjoveč lev in išče koga bi
požrl". Tako govori Sveti Duh, ki ve nekaj
več, kot kratka človeška pamet.

Da, človek! Prišel bo dan, ko bodo vsi, ki
so v grobeh, zaslišali glas Sina božjega in vsi
bodo vstali: eni v vstajenju življenja, drugi
pa v vstajenju pogubljenja!

Sto vsako minuto!

Kmalu pride tudi nate vrsta!

Teda boš spoznal: "Prazno in ničevno je
vse, razen Boga ljubiti in njemu samemu slu-
žiti!"

Sedaj ti je pa nemara vse drugo bolj na
skrbi!

Človek! Kam greš?

PROGRAMA

1. La cinta del Congreso Eucarístico internacional de Budapest.
2. ¡Bienvenidos! un saludo cordial.
3. "Kolo", baile típico.
4. El coro mixto de "Slovenska Krajina" canta: "Škrjanček poje —
Canta la alondra" y "Glejte že sonce zahaja — Ya se pone el sol".
5. Dekliški raj — Las niñas se recrean (baile).
6. Las dos banderas: ejecutado por las jóvenes.
7. Ascensión al Aconcagua (I. parte).
8. Palabras de circunstancia por el capellán P. Juan Hladnik.
9. El coro de "Slovenski dom": ¡Adiós amigo!
10. Ascensión al Aconcagua (II. parte).
11. Algunos paisajes de allende el mar.

V Novo Pompejo 27. oktobra ob 16.30 uri.

Na Chacarito 1. novembra ob 16 uri.

EL IDIOMA ESLOVENO

Es un habla del gran grupo de los idiomas eslavos, que se usa en las regiones al Norte del Mar Adriático. Con los demás idiomas eslavos tiene tanta semejanza, que con poca dificultad un esloveno puede entenderse con un polaco o ruso, que viven muy distantes de ese país situado en el límite de Yugoslavia, Italia y Alemania, repartido entre esos tres estados.

Perteneciendo a los idiomas arios, su gramática tiene todos los razgos característicos de idiomas latinos y germanos.

El sustantivo tiene su declinación contando con seis casos, que se forman con sufijos. Artículos no hay.

He aquí dos ejemplos para tener una idea:

konj — konj-a — konj-u — konj-a — pri konj-u — s konj-em.
el caballo — del c. — al c. — al c. — en el c. — con el caballo.

Miza — miz-e — miz-i — miz-o — pri miz-i — z miz-o.
Mesa — de la m. — a la m. — la m. — en la m. — con la mesa.

El latín y el griego antiguo son en este punto lo más parecidos.

Además del plural cuenta el esloveno también con el dual.

Además del masculino y femenino tiene también neutro.

Pues también en esta característica iguala al antiguo griego.

El adjetivo también varía igual al sustantivo según el número, el caso y el género.

Padre(1) nuestro(2) que(3) estás(4) en(5) los cielos(6), santificado(7) sea(8) el tu(9) nombre(10), venga(11) a nos(12) el tu(13) reino(14), hagase(16) tu(17) voluntad(18), así(19) en(20) la tierra(21) como(22) en(23) el cielo(24). El pan(30) nuestro(28) de cada día(29) da(25) nos(25)le hoy(27) y(31) perdóna(32)nos(33) nuestras(34) deudas(35) así(36) como(37) nosotros(38) perdonamos(39) a nuestros(40) deudores(41) y(42) no(43) nos(45) dejes caer(44) en la tentación(46) mas(47) libra(48) nos(49) del mal(50). Así sea(51).

El reino de los cielos es semejante a un tesoro escondido en el campo; el cual hallado, el hombre lo encubre, y gozoso de él va y vende todo cuanto tiene y compra aquel campo.

También es el reino de los cielos semejante a un mercader, que busca finas perlas. Al haber hallado una perla preciosa fué y vendió todo cuanto tenía, y la compró.

También es semejante el reino de los cielos a una red, que echada en el mar, recoge todo género de peces; llena la sacaron a la orilla; y sentados escogieron los buenos en vasos, lo malo echaron fuera. Así será al fin del mundo: saldrán los ángeles y separarán a los malos de entre los justos, y los echarán en el horno de fuego. Allí será el lloro y el crujir de dientes.

¿Habéis entendido todo esto? Respondieronle: "Sí Señor."

Di a la buena madre — dal sem dobri materi

Traje a mi querido padre — pripeljal sem mojega ljubega očeta.

El verbo es bastante sencillo. Los tiempos se forman agregando los verbos auxiliares al participio.

Veo, ves, ve — nosotros dos v., vosotros dos v. — vemos, veis, ven
vidim, vidiš, vidi — vidiva, vidita — vidimo, vidite, vidijo.

El futuro y el pretérito se forman agregando las formas correspondientes de verbo auxiliar ser al participio.

Pisati — escribir: pisal — escrito

Pisal bom, pisal boš, pisal bo — pisali bomo, pisali boste, pisali bodo.

escribiré, escribirás, escribirá — escribiremos, escribiréis, escribirán.

Pisal sem, pisal si, pisal je — pisali smo, pisali ste, pisali so.
escribí, escribiste, escribió — escribimos, escribisteis, escribieron.

La especialidad del idioma son tres letras: č = ch (čebula — cebolla); š = sh (šest — seis) y ž = ll en porteño (žena — mujer, pronunciado como "llena").

J (jota) = y en castellano: Janez (Juan) pronunciar: ianes.

Nj = ñ (njiva — ñiva (campo)).

Lj = ll (Ljubljana — Liubliana (Capital eslovena))

h = j (se pronuncia siempre).

k = c; c = tz.

Oče(1) naš(2), katéri(3) si(4) v(5) nebésih(6), posvečeno(7) bódi(8) tvóje(9) imé(10), prídi(11) k(12) nam(12) tvóje(13) kraljéstvo(14), zgódi(15) se tvója(17) vólja(18) kákor(19) v(20) nebésih(21) takó(22) na(23) zémlji(24). Daj(25) nam(26) dáles(27) naš(28) vsakdánji (29) kruh(30) in(31) odpústi(32) nam(33) naše(34) dolgé(35) kákor(36) túdi(37) mi(38) odpúšča-mo(39) svójim(40) dolžníkom(41) in(42) ne(43) vpélji(44) nas(45) v skušnjavo(46) témveč(47) réši(48) nas(49) húdega(50). Amen(51).

Nebésko kraljéstvo je podobno zakládu, skrítemu na njívi; katérega nájdene ga človek zakríje in vesél nad njim gre in prodá vse kar imá in kúpi tísto njívo.

Túdi je nebésko kraljéstvo podobno trgóvcu, ki íšče fíne bísere. Ko je nášel dragocén biser, je šel in prodál vse kar je imél in ga kúpil.

Túdi je podobno nebésko kraljéstvo mréži, ki vrže-na v mórje zajáme váke vrste rib; napólnjeno so poteg-níli na breg in sedé zbráli dóbre v posóde, slábo pa so pometáli proč. Takó bo túdi na kóncu svetá: šli bódo ágeli in bódo ločili hudóbne izmed pravícnih in jih bódo vírgli v ognjéno peč. Tam bo jok in škripanje z zobmi.

Ali ste razuméli vse to? Odgovoríli so mu: "Dá, gospód".

Evang. sv. Mateja 13, 44—51.

Zapatería BELTRAM

Gran surtido en Zapatos y Zapatillas en general
LIBRERIA y CIGARRERIA
DONATO ALVAREZ 2288 LA PATERNAL
(Esquina: Cucha Cucha y Trelles)

FERRETERIA — TRGOVINA Z ŽELEZOM BARTOLOME FLOR

Velika izbira železnine, električnih potrebščin
in gradbenega materiala.

Asunción 4602

U. T. 50-0724

OB 10 LETNICI LJUBLJANSKEGA ŠKOFA DR. GREGORJA ROŽMANA

Letos je preteklo že 10 let, kar je prevzel sedanji prevzvišeni g. škof dr. Gregorij Rožman odgovorno mesto prve slovenske škofije.

Rojen je bil na Koroškem 1883 leta. Po izvrstno dovršenih šolah je postal vzoren duhovnik, katerega je poklicala nova slovenska univerza za profesorja cerkvenega prava. Sedaj pa že 10 let vodi veliki apostolat ljubljanske škofije, kot naslednik svetniškega dr. Jegliča.

V njegovi prevzvišeni osebi je dobila Slovenija ne le učenega vodnika temveč tudi moža, ki je razumel duh časa. Od tod je tudi njegova pot tako zelo uspešna. Saj je vsako leto Ljubljana priča kakega veličastnega verskega dogodka.

Slavili smo 1900 letnico Odrešenja, II. jugosl. euh. kongres, lanski mladinski dnevi in kongres Kristusa Kralja so veličastni dokazi njegove delavnosti in spretnosti. Stotisoči so se zbrali okrog svojega vladike. Cel narod ve, da se mu brez skrbi zaupa in zato vsako njegovo delo pelje k napredku.

Pa ne le za dom, za svoje verne v domači deželi ima srce naš prevzvišeni. Pripravljen je, dati tudi najboljše duhovnike, če pokažejo voljo, za rojake v tujini. Saj je pokazal svojo ljubezen do slovenskih izseljencev tudi na ta način, da je pohitel v Severno Ameriko med nje, kjer je od blizu videl potrebe izseljencev. Tudi nam v Južno Ameriko je obljubil obisk, če je le kaj upanja, da bo to moglo doprinesiti k naši sreči, kakor mi je prevzvišeni sam sporočil. Kadar se poleže bojni vihar, bomo tudi o tem kaj mislili in prevzvišenega povabili k nam.

Dr. Gregorij Rožman je velik kot duhovnik in cerkveni vladika, velik kot sin svojega naroda, velik kot mož učenosti, a tudi sodoben. Saj je ni slovenske planine, na katero ne bi stopil, saj ga ni problema, katerega ne bi od blizu poznal; saj ni koristnega gibanja, za katero ne bi modro oporo dajal.

Zato ga pa ljubijo duhovniki in verno ljudstvo, ki

Dragi!

Po dolgem času smo včeraj dobili Tvoje pismo od 30. 5. a vendar je priromalo; saj smo mislili, da sploh ne gre pošta do Vas. Kavno smo ravno pravočasno dobili 3. 6. Dolgo je hodila a vendar srečno dospela in dobra je tudi; ko bi ne prišla, ne vem kako bi bilo ker jo sedaj ne dobimo več na izkaznice; imamo samo sladkor in milo 20 dkg na osebo na mesec. Drugače mi ne počutimo skoro vojne. Doma smo vsi hvala Bogu. Draginja je, a je sorazmerna: puter je po 16 L, vino smo peljali 4 hl črnega v Trst po 3.54, krava dobra stane 2—3 tisoč. Poldetu mislijo kupiti še par njiv v Komnu, tako da bo lahko redil 3 goveda, ker tam se shaja, ako ima kdo 2 kravi; naprej naj si pa sam pomaga, če dobi dobro in skrbno ženo seve, in še če se bo hotel poročiti. Katice se je včeraj poročila vsaj tako so pisali. Mame ni doma; je na Sv. Gori: od nedelje do četrta se duhov. vaje za žene.

Bom dodal jaz to stran, Nina namreč nima česa pisati. Že tako je zamudilo pismo en teden, ker je čakalo njo. Zvečer gre zadnja spat in zjutraj prva vstane in vedno kaj dela. Spomladansko vreme nam je letos precej nagajalo, zato je še sedaj sredi avgusta mnogo dela pri senu. Sedaj ni bilo 20 dni dežja pa ga že prosimo. Letina pšenice je dobro kazala, potem jo je skazila rosa, tako da je bilo na splošno malo. Mi smo vseeno pridelali

Un paisaje

panorámico

de Eslovenia

bajo la

nieva.

z odprtim srcem podpre vsako zadevo, katero on priporoči.

Zgradil si bo pa tudi veličasten spomenik, ki bo še poznim rodovom klical v spomin njegovo apostolsko prizadevanje: **Baragovo semenišče**, ki bo Ljubljani v kras, slovenskemu narodu pa v blagoslov, ker bodo od tam izhajali novi duhovniki, sol slovenskega naroda: zdravi po telesu in polni apostolskega duha po zgledu svojega učitelja dr. Gregorja.

V priznanje njegovih zaslug ga je pa tudi država počastila z odlikovanjem z redom sv. Save I. stopnje.

Tudi mi izseljenci v Južni Ameriki se pridružujemo čestitkam celega naroda in še posebe naša revija, kateri je slavljenec tudi odličen dobrotnik, ki je izdatno pomagal posebno v začetnih težavah, ko je žrtvoval 100 ameriških dolarjev v podporo. Naj ga dobri Bog še dolgo ohrani Slovence!

15 stotov pšenice in 7 ječmena. Tudi drugo kaže zelo lepo: krompir obeta mnogo, fižola je za dobro letino, tudi koruza kaže dobro.

Mama pravi, da je vedno upala da se bomo še videli, sedaj pa ne ve kako bo to končalo in pravi, da je stara in da bi Bog dal, da bi se vsaj v srečni večnosti videli. Zdrava je po navadi. Jaz upam, da bo še živela in čakala, da te vidi še na tem svetu. Tata je zdrav tudi, a preveč se martra. Hoče vedno vse narediti kakor enkrat, ko je bil mlad. Vse ga skrbi. Zvečer vedno toži, da ga bolijo roke, včasih ne more niti spati. Da bi počival ne uboga. Polde je vedno Polde. Zvečer hodi pohajati, zjutraj pa noče vstajati.

Meri še piše včasih, njen mož pa se že dolgo dolgo ne oglašja, drži se kot bi ga užalili, prevzetni štajere je, no, z Marico se razumeta in se imata dobro.

Poleg Majde imamo sedaj še 2 meseca staro Marto.

Danes 11. VII. smo končno dobili dopisnico od Katice kjer pravi, da se je v ponedeljek (5. VIII.) poročila in da se sedaj piše Tittl, a da je vseeno naša. Dokler ne zve, kje bo mož nemeščen ostane v Novem mestu.

Tako končam, jutri odpošljem po zračni pošti, ker ti že dolgo nismo pisali, da boš prej prejel.

Bog živi Tebe in vse Tvoje!

La historia de Simón el miserable

de IVAN CANKAR

Una página de un autor esloveno contemporáneo.

Les voy a relatar la historia de Simón. Pero antes debo hacerles algunas aclaraciones. La gente en la ciudad envejece antes que en el campo; el aire de la urbe, saturado de emanaciones y de hollín carga la sangre de impurezas. A sus habitantes a los treinta años ya empiezan encurvarse las espaldas y hundirse las mejillas. Por eso Simón a los cincuenta años, época en que empieza esta historia, era ya un anciano.

Había trabajado, como herrero, bajo un patrón durante treinta años. Todo ese tiempo estuvo parado en un mismo sitio y la tierra se asentó profundamente bajo sus pies. Al cabo de este tiempo los brazos ya no repondían al esfuerzo que les exigía; entonces vino el amo y le dijo:

“Durante treinta años me has servido fielmente Simón; ahora ya no puedes trabajar más, pues tus brazos ya no te responden; deposita el martillo en el suelo y vete con Dios, donde el corazón te guíe”.

Así le habló porque la ley del obrero es ésta: a otros servirás el nectar de la juventud y sólo tomarás la hiel de la vejez.

Al oír esto no se quejó a Dios de su suerte, ni se enojó con los hombres por sus injusticias. Contestó simplemente:

“Ya nada me queda que hacer en la vida, iré pues a la cama a esperar la muerte”.

Así lo hizo. Pero la esperada muerte no quería llegar para él. Al fin cansado y hambriento reflexionó de ésta manera:

“Muchas veces he oído nombrar a la justicia; dicen que existe en este mundo. Si es así ha de estar en alguna parte; iré entonces a buscarla para saber qué es y dónde está”.

Se encaminó en su búsqueda, pero los resultados lo dejaron estupefacto. Cuando preguntaba algo sobre la justicia se le reían en la cara, como si estuviera loco. Entonces pensó:

“Sin duda cambiaron los tiempos; aquello a lo cuál nosotros llamábamos justicia o bien pereció o bien le dieron otro nombre. Por que casi afirmaríamos: si a un perro no niegan un hueso ¿cómo negarán unas migajas duras a un anciano?”

El dueño de la casa, donde se hospedaba, vino a sacarlo de sus reflexiones diciéndole:

“Simón, durante los treinta años que habitas éste cuarto siempre me pagaste honradamente ¿Porqué no me pagas ahora?”.

“¿Cómo, si no trabajo? Estoy viejo, ¡déjame que muera en paz!”.

“¿Sin pagarme? No. Vete donde el corazón te guíe”.

Simón iba de sorpresa en sorpresa, sacudía la cabeza diciendo: que la justicia no podía existir, por que si así fuera se podría encontrarla y en caso de dudas hacerle preguntas, que al contrario, era un imaginado e ingenuo cuento, creado únicamente para satisfacer la curiosidad infantil. Preparó un atado con sus ropas y se fué resolviendo:

“Si ni en un cuarto, ni en una cama me permiten morir, moriré en la vera del camino. Estaré más cerca de la sepultura y el alma encontrará más fácilmente su camino”.

Se acostó al lado de un camino y poniendo el atado debajo de la cabeza dispuso morir en paz. Pero por allí pasaba mucha gente, y al saber que hacía, se pusieron a gritar:

“¡Miren al linyera! en pleno día quisiera morir a la vera del camino”.

Irguióse Simón y protestó:

“Ya lo he dicho, preferiría hacerlo en un cuarto”.

Ya no lo escuchaban. A empujones lo llevaron ante el juez. Allí lo acusaron de querer morir o un costado del camino.

“¿Porqué andas vagabundeando? Porque no trabajas? Preguntó el representante de ley enfurecido.

“Yo bien lo quisiera... “Se defendió Simón. “Pero mis brazos ya no pueden levantar el martillo”.

Le preguntó de donde era; extrañas palabras... “¿De dónde era?” Meditó largo rato mientras en el corazón sentía una terrible amargura.

“¿De dónde eres?” le preguntó de nuevo.

“De lejos, muy lejos; hace mucho, mucho... ¿Cuánto? Oh, treinta y cinco años y más no vieron mis ojos esos lugares. Ah! Ya no podría reconocerlos”.

“¿Que importa eso!” chilló el juez, porque sus ojos, acostumbrados a leer en los papeles, no sabían leer en el corazón humano.

“Que importa eso. Te pregunté de donde eres y no que me digas una oración. Contesta, así podré enviarte allá, puesto que sin techo vagas por tierras extrañas”.

Simón no entendió todo ese torrente de palabras.

“Según el papel he nacido en Prisoia; pero no recuerdo ese lugar y ni en sueños podría reconocerlo”...

Lo prendieron y llevaron, como si se tratara de un ladrón, sin preguntarle nada más. Simón trató de aplacar un poco los guardianes:

“Si no pido más que morir en paz, porqué me han de llevar por el mundo. ¿No saben que el camino es largo y que el viaje es caro?”.

Lo encerraron en un calabozo oscuro y desagradable sin escucharlo siquiera.

“¿Qué raro está el mundo hoy en día! Cuando era joven y fuerte, durante veinte largos años suspiré por ver aquellos lugares. Allí murieron mis padres... Que Dios los tenga en Su Santa Gloria! Veinte largos años suspiré en vano hasta que un día murió en mí la nostalgia. Y ahora... cuando viejo y enfermo quisiera morir, ahora me lleven donde ya no tengo voluntad de ir. Estoy demasiado cansado para poder entender esto”.

Amanecía apenas cuando abrieron la puerta y lo llamaron; se levantó, tomó sus cosas y los siguió sin decir palabra.

“Si les molesta que muera al lado del camino, que me indiquen donde mejor les plazca”.

Lo condujeron a través de las calles, hasta la estación, donde le indicaron un vagón. Suspirando se persignó:

“Si me ordenan viajar..., viajaré... Tal vez el alma se cansé de mis pobres huesos durante el viaje”.

El tren iba lentamente y a cada media hora se paraba tres o cuatro horas.

El viaje era largo y fatigoso, porque las personas que molestan a las demás, no viajan en coche de pasajeros, sino entre bolsas, barriles y bribones.

Traducción de DARINKA CEHOVIN

Nekaj za stariše

PODOBE IZ VSAKDANJEGA ŽIVLJENJA

Neznatne so na videz, ali vendar tako pomembne za bodočnost otroka. Če jih boš dobro čital, boš nemara tudi samega ebe v njih srečal.

“Posnemaj Mirka! Zmiraj je tako ljubeznjiv in dober s svojo vzgojiteljico”, uči mati svojega sinčka.

“Kakor da nisem slišal na svoja lastna ušesa, kako jo je imenoval ‘opica’, sebrani Jožek.

“Gotovo nisi dobro slišal, iz Mirkovih ust da bi kaj takšnega prišlo”, hoče mati iz zadrege.

“Misliš, da ne? Ko vidiš njegovega očeta, pa ga le vprašaj, saj je bil zraven. Videla boš, da ne lažem.”

S tem vzgojnim sredstvom pač starši slabo uspevajo pred otročjo sodbo. Iz pomanjkanja osebne energičnosti se obračajo z lažjo po tujih vzorih.

Prazne obljube.

Ako neizpolnjene pretnje zmanjšujejo očetovsko avtoriteto, nič manj žalostnih posledic ne napravijo prazne obljube, ker zmanjšujejo dolžno spoštovanje otrok do staršev.

“Če boš pojedel vso juhico, ti kupim konja, veš, največjega, kar jih bova našla v trgovini!”

“Ako lepo, čisto napišeš nalogo, te popeljem danes na sprehod!”

Minejo leta, ali otrok ni videl niti sence nobene od stoterih obljubljenih nagrad. Otrok, po naravi preprost in zaupljiv, ti bo morda verjel deset in tudi dvajset krat, ali vedi: vsemu je enkrat konec. Prišel bo dan, ko bo uporno zahteval od tebe obljubljeno stvar in moral mu boš izpolniti — ako nočeš veljati za lažniveca.

Varanje.

V tej podobi bomo videli resnično presenečenje otroške zaupljivosti.

“Daj mi svinčnik, Dragec! Ti bom narisal velikega zajaša s sedmero glav!” Otrok ves navdušen in presenečen zaupa z veseljem svoj svinčnik. “Hvala! Ga pa ne boš več videl”, se mu vrže suho v obraz. S tem brezsmiselnim postopkom smo vzbudili v otroku nezaupanje in opravičeno jezo.

Ob drugi priliki: “Janezek, ker si bil celo dopoldne tako priden, bova pa šla danes v kino...” Pa ga je očka odpeljal k zobozdravniku.

In ko je bolan? S koliko laži mu ponujaš neljubo grenko zdravilo?

Zakaj ne govoriš resnice? Ker ne maraš nastopiti sam osebno; bojiš se malih posledic, ki bi jih povzročil govoreč resnico, a medtem si ustvarjaš nove neprilike in zadrege. Kam te vendar vodijo takšni postopki? Sam ga učiš varati in lagati in sadove svojih lastnih laži prisojaš pokvarjenosti ulice in služinčadi.

Zakaj se ponižuješ? Misliš li, da tvoj otrok nima še ničesar v glavi? da še nič ne razume? Varaš sel! Otroci so še najmodrejši sodniki, ker so sami nedolžni in nepokvarjeni. Torej, kar po eni strani zidaš, z druge strani podiraš.

Zasmehovanje.

Otrok, ki je v nečem kaznovan, joče v enem kotu. Očka ga gre iskat. Smejoč se in z obema rokama mu vzdigne glavo, naj vsi prisotni vidijo ta razjokani obra-

Algunas caras conocidas de “Slovenski dom”

zek: “Kako luštkan si, Zlatek, ko se tako na jok držiš! Glejte, kako veliki biseri padajo na tla. Jih bomo prodali in si bomo belega šimeljčka kupili! Kaj ne, mami-ca?” Otrok seveda kriči in se skriva. Na ta ponižujoči način se ogorčuje nežna otroška duša, vzdigujejo pa se v srečo črni oblaki jeze in kljubovanja.

Delaj ravno nasprotno! Omogočuj rajši skriti ga od posmehljivih pogledov navzočih in ne dvomi o tem, da ga bo ganil tvoj postopek. Kako dobro nam de, kadar v boli nekdo sočustvuje z nami; bodisi da smo si te boli sami krivi ali pa ne.

Zapostavljanje.

So pa tudi stariši, ki venomer isto ponavljajo: “Ni večjega tepea na svetu kot si ti! Zabit si kot tele!”

Saj je mogoče, da so opravičena ta natvezanja. Sugeriramo mu s tem ob vsaki priložnosti in ni čudo, ako se bo v duši tega otroka ugasil vsaki čut vere v sebe in spoštovanja do drugih. Saj ga pokažejo kot enega od najzadnjih in se ne bo nič prizadeval, da nasprotno dokaže. Saj je njegov dober glas že ponižan.

Poskušaj karati ga na samem: “Dobro vem, da nisi neumen, da veš misliti in da imaš dobro srce. Zakaj se vendar ne zbudiš? Zakaj se ne trudiš, da bi te ne zapostavljali in malo cenili?”

Medtem, kakor sad ne dozoreva ves ob enem času, tako tudi otroci. Nekateri preje drugi pozneje. Saj poznejši so še včasih bolj globeki.

Vljudnost.

Prikupljivo obnašanje, lahkota v izražanju misli, ljubeznjivost, so pač veliki faktorji v vzgoji. To je neoporečna resnica. Pa vendar nas včasih te sposobnosti odbijajo, ker človeku s temi talenti še vedno nekaj manjka, kar je pa glavno in kar nas privlači. To je dih srčne omike in plemenitosti, katero pa le malo število Brez te prave notranje plemenitosti, pa je človek le ljudi poseduje. Saj smo vse preveč zunanji in površni. napuhnjena nadutost, ki bi jo lahko primerjali z lepobarvnimi mehurji, ki smo jih nekoč otroci skozi slamko spuščali v zrak. Kmalu so se razpočili v — nič.

Zamislimo si otroka: olikanega, ki zna graciozno pozdravljati mimogredeče, ob priložnosti izgovoriti nekoliko praznih fraz, spremljati svoje prijatelje do hiš-

FABRICA DE MOSAICOS

ALBERTO GREGORIČ

José Pedro Varela 5130, 5233

U. T. 59-5383

Yugoslavia en la guerra europea

Yugoslavia es un país donde se cruzan tres culturas: la germana, la eslava y la latina.

En todos los siglos de la historia hubo contiendas entre estas tres corrientes por el predominio en "Los Balcanes", cuya parte central ocupa el territorio de Yugoslavia.

Los Balcanes (así decía una frase muy corriente) son "el barril de pólvora".

Efectivamente había allí muchas escenas trágicas y sangrientas, pero no tanto por las causas internas, cuanto por los que allí buscaban sus intereses. Del Oriente presionaban antiguamente los Turcos, del Norte se ofrecía la ingerencia rusa, los Alemanes buscaban sus intereses en las partes occidentales, y del sur insisten los Italianos con sus aspiraciones; aunque nadie tiene ningún "derecho que defender" en aquella parte. Lo que todos apetecen, son las inmensas riquezas naturales que en esas regiones abundan como en ningún otro país europeo.

Allí los Ingleses tienen sus intereses: ¡Claro! Si han invertido muchos millones de esterlinas en las industrias yugoslavas, si han prestado otros millones al gobierno para las obras públicas; lo mismo tienen sus intereses los franceses, los belgas, los suizos, los norteamericanos... Todos los países ricos buscaron como ubicar bien allí sus capitales cuyo rendimiento superaba sus cálculos.

¿Que tienen en Yugoslavia los Italianos? ¡Ningún derecho! En todo el país viven como 6000 italianos, que gozan de todos los derechos nacionales, que piden con razón: tienen sus escuelas, diarios, sociedades ¿Que más buscan allí? Es evidente que ningún político sobrio italiano puede mantener aspiraciones algunas contra la soberanía yugoslava. Por el contrario; existen muchos motivos para levantar la voz defendiendo derechos yugoslavos en Italia, puesto que después de la guerra de 1914 existe en Italia una minoría yugoslava compacta de 675.000 en las provincias de Trieste, Gorizia, Pola y Fiume con Zara; a todos esos yugoslavos no se les permite ningún colegio en su idioma, no pueden tener ningún diario, se les cambian los apellidos, se les obliga a pagar traductores en las oficinas del estado, y en ciertos lugares hasta se les castiga si hablan en su idioma. De modo que tiene muchísimas más razones para reclamar derechos Yugoslavia sobre Italia, que ésta en Yugoslavia.

¿Y los Alemanes? Intereses nacionales ya no pretenden. Es cierto que hay minorías alemanas notables en Yugoslavia; son aquellas poblaciones, que se instalaron en las regiones ricas yugoslavas trabajando allí sus campos. Esos alemanes no pretenden unirse con Alemania, pues tampoco Alemania no les reclama. En cuanto a los derechos nacionales, los alemanes en Yugoslavia los tienen todos en asuntos culturales y políticos, los que sin perjuicio de la unidad del país pueden permitirse. Al contrario, hay en Alemania una minoría yugoslava compacta en Carintia, país históricamente esloveno, gozando sin embargo más libertad que los ubicados en Italia.

También los húngaros tienen ciertas reclamaciones en las partes de Banat. Allí realmente hay en Yugoslavia una minoría compacta húngara, pero también existe al otro lado de la

nih vrat in t. d. Zdi se sam sebi, pa tudi nam že pravi kavalir ali pa prava gospodična. Če pa ga motiš v krogu svoje obitelji, je pa: egoist, nasilen in predrzen.

Če ga pustiš rasti v tej nališpani olikanosti, boš menda že imel tudi v tvoji družini "izgubljenega sina" iz Svetega Pisma. O, ko bi ga vsaj videl spokorjenega!

Tudi materina ljubezen naj bi se ne zaustavljala samo ob zunanosti ljube hčerke; naj bi dušo, ki ji jo je sam Bog zaupal, okrasila z nevenljivimi čednostmi. To veliko delo naj bo neprestani predmet materinih prizadevanj!

(Dalje prihodnjič.)

frontera una minoría yugoslava en Hungría, puesto que hay por allí una mezcla de pueblos, unos croatas, otros húngaros, otros serbios y otros más alemanes, de modo que no se puede fijar ninguna línea de demarcación que podría dar igual justicia a todos, pero se puede dar derechos culturales, sociales y políticos a todos ellos, y es lo que Yugoslavia hizo, para no dar motivo justificado de queja.

Mucho se menciona en el mundo la Macedonia. Este país perteneció en la historia temporariamente a Bulgaria. Esto dejó ciertos recuerdos en la población, que una propaganda destructiva quiere aprovechar. Pero la población pacífica de Macedonia está muy conforme con su Patria Yugoslavica, no encontrando los agentes extranjeros ningún apoyo más para sus planes destructivos. Lo único que existe es una cuestión de pequeña rectificación de fronteras con Bulgaria, lo que oportunamente se realizará sin contrariedad alguna, puesto que entre los dos países hermanos reina la cordialidad más perfecta.

También en la frontera con Albania quieren algunos crear problemas; tampoco allí los hay, si no se entremeten elementos provocativos que más bien saben allí aprovechar la situación religiosa, dado que en una buena parte de las regiones limítrofes hay predominio mahometano, siendo mahometanos también el elemento principal en Albania.

Visto todo eso, resulta claro, que no da Yugoslavia motivo justificado para estar contra ella, sino son los demás vecinos que deben moderarse, para no provocar alguna complicación con este país que hasta ahora queda todavía en la paz, gracias a Dios.

Yugoslavia por su etimología significa el país de los eslavos meridionales, reuniendo bajo el cetro de su joven rey Pedro II a eslovenos, croatas y serbios. La nación con este nombre y sus límites actuales se formó en 1918, siendo éste el ideal de los eslavos meridionales desde hace un siglo formalmente, pero siempre impedidos en sus anhelos patrióticos por las naciones interesadas en dividir y reinar sobre esos países.

La capital del estado es Belgrado con 400.000 habitantes en la confluencia del Danubio y Sava.

Zagreb con 300.000 habitantes es la capital de los Croatas, famosa por su milenaria historia.

El centro de los Eslovenos es Ljubljana, ciudad de 100.000 habitantes, antigua Emona de los Romanos.

Las tres agrupaciones se han unido en el común reino de Yugoslavia que actualmente cuenta con 15 millones de habitantes.

El peligro actual contribuyó en forma eficacísima para que se unieran todas las fuerzas constructivas nacionales y hoy enfrenta el país la situación peligrosa, más unida que nunca, pero igual más resuelta que nunca en no permitir a nadie que pase sus fronteras.

Vrhnika — donde nació Ivan Cankar, uno de los mejores escritores eslovenos.

OPAZOVALEC

V Jugoslaviji je bilo nekaj komunističnih izgredev v septembru. Vsi nezadovoljni elementi so sedaj postali naenkrat komunisti. Zanimivo je to, da so bili ti dogodki le po hrvaških mestih: v Zagrebu, Splitu, Šibeniku. Bile so tudi velike demonstracije proti druginji. Vse se je namreč že podražilo za 100 odstotkov.

V Zagrebu se nadaljuje gradnja Zakladne bolnice, ki bo imela 900 bolniških postelj.

V Cinco Saltosu je tragično preminul

✦ MAKS BRUGGER.

Blagi mož, doma iz Švice, si je izbral Slovenko za svojo družico. Gospa Mila Čujec iz Trsta plaka za svojim rajnim možem. V božjem miru sta živela v prijazni čakri "Beaulieux". V njihov tihi mir je padel razbojniški strel, ki je rajnega nevarno ranil. Brez strahu se je mož postavil po robu napadalcem in jih odgnal, toda on sam je podlegel teški rani.

Vsi naši rojaki v Cinco Saltosu so se vdeležili pogreba in tolažilno stali ob strani teško prizadeti vdovi, kateri tudi naša revija izreka iskreno sožalje.

V Vrhpolju na Vipavskem je bila slovesno položena k večnemu počitku farovška kuharica Franca Repič, stara 85 let. Bila je blaga duša.

Leupa pri Kanalu. V maju je bila umorjena 78 letna Lucija Šuligoj pri kateri je morilec iskal denarja, ker je bila pokojna dalje časa v Egiptu. Sedaj so končno našli morileca na Vojskem, nekega Josipa Liuto.

Umrl je v Ljubljani vseučiliški profesor dr. Josip Jurkovič, rojen na Kočevskem 1888. Znameniti znanstvenik je bil točasno dekan prve fakultete v Ljubljani.

Toča je je divjala. Letos je v novomeškem okraju napravila toča zopet občutno škodo. Prvič je prišla toča 29. Maja in je uničila, kakor je bilo ugotovljeno, 50 do 100% ozimne v občini Dobrniče, in sicer v vaseh Krušnji vrh, Knežja vas, Železno, Luža, v občini Trebnje v vaseh Pešinja vas, Kamni potok ter v občini Vel. Loka vas Koreniko. Škoda se je tedaj ocenila v občini Dobrniče na 484.000 din, v Trebnjem na 39.000 din in občini Vel. Loka 450.000 din. — Drugič je toča zadela iste vasi v občini Dobrniče in pa del občine Žužemberk 30. junija ter je bila smo v občini Žužemberk uradno ugotovljena škoda na 570.000 din. — Tretjič je toča tolkla 13. julija in pri tem prizadejala celo občino Velika Loka, katastralnob občino Vrh, Trebnje in Ponikve v ob-

STARISEM NA GROB

V nočeh, ko spati ne morem
na Vajina grobova mi misli hite.
O, da bi mogla vam rož nasaditi,
na grobu kleče prav prisrčno moliti.

Po dnevu pa često zdihujem:
Kako vam je očka in mameca?
Kako ste z menoj dobri bili!
A, kaj ste v plačilo dobili!

Grobovi pa tiho molče,
le vera sveta nam priča
da topla molitev in vzdih sreča
in moja žrtev uteho Vam da.

Ker vem da rož ni na gomili,
in lučka vam ne gori,
za to se glasi prošnja moja,
za Vaju v nebo hiti.

Pepca Furlan

čini Trebnje, skoraj celo občino Dobrniče, del občin Žužemberk, Mirna peč, Prečna, St. Peter, Šmihel-Stopiče, Brusnice in Orehovica. Skupna škoda je bila uradno ocenjena pri tej priliki na 5.500.000 din.

Trbovje pod vodo. 16. julija je ob silnem naluvi voda zalila cel trg in je nastalo v Trbovljah celo jezero. V pritličju je voda vse zalila in so prizadete najhuje

LECHERIA — MLE KARNA

Brezavšek José

CORTINA 2347

VILLA DEVOTO

MUDANZAS — PREVOZNO PODJETJE

Loik Francisco

VILLAROEL 1476

Tel. 54 - 5172

NAJVEČJA SLOVENSKA TRGOVINA JESTVIN

"Bela Ljubljana"

Ivan Močnik

Priporočamo tudi prvo slovensko znamko olja
"Bela Ljubljana"

SAPALERI 2700

Telef. 59 - 0467

GRAN DESPENZA, ALMACEN
Y DESPACHO DE BEBIDAS

REPARTO A DOMICILIO

— de —

Ivan Gregorc

Lavalle y Bdo. de Irigoyen U. T. 3397, Florida

FOTOGRAFIA — PINTURA — DIBUJO

FOTO SAVA

SAN MARTIN 608

Tel. 31 - 5440

RESTAURANT

"La Corneta del Cazador"

FELIPE DI FRANCO

RECONQUISTA 458

BUENOS AIRES

Unión Telef. 31 - Retiro 5878

Despensa "El Picaflor"

Victorio Kovač

SAN PEDRO esq. INDIO

VILLA PROGRESO

Tel. 755 (San Martín) 1350

Despensa

JUSTINA VUGA

VIDAL 2602 y GUANACACHE

U. T. 52-1220

revne rudarske družine. Tudi v Zagorju je bila škoda velika.

Gregorij Flis, častitljivi superior Lazaristov v Ljubljani je slavil 50 letnico vstopa v red.

V Blagovci je pel novo mašo Miha Trdina iz Zg. Lok.

Novo mesto. Umrli je borec za invalidske pravice Josip Jurak.

Trebnje. V večno domovino so se preselili znani Novak Jože iz Breze, Kravcar Jože iz Blešnje vasi in Zafraan Jože iz Ponikev.

15 novomašnikov iz Slovenske Krajine. Verna Slovenska Krajina se letos ponaša s 15 novomašniki. Zares ponaša, kajti to število postavlja v senco vso ostalo Slovenijo in je obenem trdno jamstvo za versko in narodno bodočnost tega prelepega kosa slovenske zemlje. Toda še eno znamenitost je treba poudariti. Eden od gg. novomašnikov je služil prvo daritev v južnoameriški državi Čile, drugi v Tokiu na Japonskem, tretji v Indiji, vsi ostali pa doma v Slovenski Krajini.

Prva novomašniška slavnost v lendavskem dekanatu je bila v Črensovcih, kjer je daroval prvo sv. mašo g. Ivan Kolenko, iz iste fare doma, iz ugledne, zavedne slovenske in na združnem polju delovne družine. Oče Ivan je bil svoje dni župan, mati Verona pa je zgledna krščanska mati. Družina Kolenko je za časa boljševiske strahovlade v Slovenski Krajini nudila zavetje na smrt obsojenemu upokojenemu župniku in bivšemu poslancu Jožefu Kleklu ter mu pomagala, da je srečno prišel čez Muro in ušel gotovi smrti. Pri primiciji je pridigoval o vprašanju, kaj je duhovnik in njegov poklic, g. Jožef Klekl, ki je obenem tudi krstni boter novomašnika. Kakor je znano, imajo pri novomašniških obredih v Slovenski Krajini krstni botri posebno lepo vlogo in novomašniku pred odhodom v cerkev s poljubom želijo: "Bog Ti blagoslovi Tvojo pot". Kot dokaz, kako spoštovana je družina Kolenko v vsem okraju, naj služi, da se je na novi maši zbralo v Črensovcih vsaj 10.000 ljudi, med njimi vsi znani javni delavci in odličniki.

V Trstu, pri Sv. Jakobu, se je poročila gdč. Ivanka Kerševan z g. Ivanom Prukarjem. Nevesta je iz spoštovane družine, ki je dala Cerkev enega misijonarja, misijonskega brata Marcela Kerševana, ki že več let uspešno deluje med zamorci v Kongu (Afrika), in pa šolsko sestro Justo Krševan, ki je posvetila svoje življenje vzgoji ženske mladine doma.

Sv. Križ pri Litiji. Slovesnost blagoslovitve novih orgelj na Petrovo je bila nekaj nepozabnega. Saj bodo ostale v ponos dolge čase. 80 parov botrov in botric so imeli skupno z drugimi dobrotniki popoldne skupno zabavo pri bogato pogrnje-

ni mizi. Izkazali so se fantje v novih krogih, dekleta pa s sladko potico.

Horjul. V Zazharju je pogorel kozolec polen sena Končanovim.

Toplice pri Novem mestu. Gorelo je ono noč pri Zupančiču v Bušineu.

Ptuj. Gorelo je v Braslovcih na Polensku pri Potočniku, ki se je pri gašenju hudo opeklo.

Turnišče. Ob veliki vdeležbi se je vršila nogometna tekma med dijaškima kluboma Turnišče-Dobrovnik. Zmagali so Torjanci.

Sirehovci. 21. julija je pel novo mašo Varga Ludovik.

Sv. Sebeščan. Prosveta je dobila 3000 Din podpore za dom. — Občina je dobila 3000 Din za sadno sušilnico, ki jo bodo najbrže zgradili v Pečarovecih. — Zadnji čas so šle kar štiri mladenke v samostan k šolskim sestram v Slov. Bistrico. — Banska uprava je dala postaviti vodnjak, ki je stal 20.000 Din, pa je tako slabo zgrajen, da ni... vode. Delo je izvršil podjetnik iz Čakovca. Zato so ljudje še bolj nevoljni, ker bi se lahko vse napravilo z domačimi ljudmi in boljše!

Bakovci. Keresluki Virko, upokojeni župnik iz Cankove, je slavil v svojem domačem kraju zlato mašo 26. julija.

Lipa. Na lepem prošenju je bilo letos nekaj posebnega, ker je prvič prepeval novo osnovani pevski zbor, ki ga vodi or-

ganist Ritoc Jože iz Dobrovnika.

Salovci. Hudo se je ponesrečila pri podiranju starega hleva Marija Horvat. — Z motornim kolesom so se ponesrečili Zupanek Štefan, Viljem in 12 letni njegov sin.

Beltinci. Letos je dala fara kar 8 novomašnikov. 28. julija so bile kar tri nove maše naenkrat. **Sraka Vinko, Jakob Avguštin** in **Gelt Karel**, vsi trije iz Lipovec, so stopili isti dan pred oltar.

V Novem mestu je praznoval 40 letnico mašništva prošt g. Karel Čerin.

Sent Lovrenc na Dravskem polju. Občinski sluga Preko je kopal temelje za novo hišo in je prišel na sled starim ostankom iz rimske dobe, ki kažejo, da je bilo tam naselje že v 3. stoletju. — Umrli je 20 letna Kat. Srdinšek. — Na cesti je pobrala smrt 74 letnega Blaža Drevenška.

V Devici Mariji v polju je bila 14. julija velika telovadna prireditev dekleškega in fantovskega odseka, vključno velikim oviram radi odsotnosti mnogih telovadcev, ki so pri orožnih vajah.

Litija. 7. julija je posvetila banovinska elektrika že na Savi. Litija, Ponoviče in Sava so že rešena skrbi, s čim se bo pozimi svetilo. Električna je že tudi na potu v Smartno. Napeljali jo bodo tudi na Sveto goru. Vse je gotovo že tudi za vod v Jablanško dolino in bodo dobile elek-

BANCO GERMANICO

DE LA AMERICA DEL SUR

Avda. L. N. Alem 150.
25 de Mayo 145.

BUENOS AIRES

Slovenski Oddelek

POHITITE, DA NE ZAMUDITE!

Pošljite svojcem pravočasno Vaše običajno božično denarno nakazilo.

Specijalni tečaji za izseljenske dinarje in lire.

ALMACEN
COMESTIBLES, VINOS Y ACEITES

Esteban Hlasnek

Bdo. de IRIGOYEN 860

FLORIDA

Tel. 741 - 1534

PANADERIA Y PASTELERIA
— de —

Juan Cerar

CORDOBA 423 — U. T. 31-0199 — BS. AIRES

Franc Uršič

HORMIGON ARMADO

FRANCISCO DUCASE 4236 U. T. 67-5173

triko tudi vasi: Spodnji log, Breg in Tetiške.

Pri Sv. Trojici v Halozah je pel novo mašo 14. julija Viktor Merc.

V Selnici ob Dravi je zapustil solzno dolino župnik Ferdinand Ciuha.

Ajdovščina je sprejela novega župnika Dušana Bratino, ki je bil doslej pri Sv. Tomažu.

Trebnje. Smrt je požela odličnega moža Pusta Jožefa, doma iz Globodola. Mož se je priženil na Vrhtrebnje in s svojimi izrednimi talenti dosegel spoštovanje vse širine. Žal da so izdajalci narodnih interesov onemogočili, da bi odlični katoliški mož dobil odločujočo besedo v občinskem gospodarstvu. Občina Trebnje bi danes ne tičala tako globoko v dolgovih.

V Ravnah nad Cerknem je umrl Franc Drole, star 54 let. Bil je vzoren gospodar.

Strašna toča je napravila veliko škodo v Rušah pri Mariboru. Najhuje je prizadel kraj Bezeno.

Strašna toča v Slovenskih gorah je to pot hudo prizadela kraje: Sv. Miklavž, Jeruzalem, Svetinje, Sv. Bolfenk in Ljuto mersko okolico, torej najbolj znamenite vinorodne dele.

Danijel Kosic

SASTRERIA DE MEDIDA

Calderón 3098 esq. Lista

Buenos Aires

DOBRO KAPLJICO TOČI

Stantič Stanislav

TRIUMVIRATO 3984

Parque Chas

Tel. 51-5506

Čoha Franc

Izvršuje vsa kovaška in ključavničarska dela potrebna pri gradbi hiše.

CALDERON 2779

Tel. 50-6655

Villa Devoto

Župnik Anton Mrkun prvi duhovnik, ki je obiskal slovenske izseljence v Argentini in ostal v Buenos Airesu 6 mesecev že pred 12 leti, je praznoval te dneve 40 letnico mašništva v Dobropoljah, kjer so mu zaigrali lepo dramo "Župnik v cvetočem vinogradu". Slavljenec je znan kot eden najspretnjših in vnetih socialnih delavcev, ki ima mnogo zaslug tudi za izseljensko gibanje med Slovenci.

Ivan Lukežič, njegov prednik, je umrl v cvetu let 7. febr. v Biljah pri Gorici na svojem domu. Marsikatero oko se je orosilo ob prerani smrti mladega duhovnika, ki so ga vsi tako toplo vzljubili, ker je bil ves apostolski, ves za druge, in nič zase. O njegovem veličastnem pogrebu v Biljah smo že svoječasnno poročali. Imel je komaj 4 leta mašništva.

Škofja Loka v zadnjem času naglo narasča. Nova industrija pritegne vsak dan novih ljudi in je nastala občutna stanovanjska kriza. V Novem predmestju in Kamnitniku rastejo mnoge nove zgradbe.

Komen. V Ivanjemgradu je izdihnil 70 letni Alojzij Dugulin, ki je dolga leta slovel v Trstu kot pek in slaščičar.

Dekanat Devin je zopet upostavljen. Dekan je sedaj novi župnik devinski mnsgr.

PRVOVRSTNA VINA

DOBITE

Kurinčič Franc

GARAY 3910

Tel. 61-5384

Parque Patricios

BALANZAS
CORTADORAS
MOLINOS

FILIZOLA BELGRANO. 1389
U. T. 37-2848

Della Tolla. Župnija Devin je zopet izločena iz dekanije Tržič, kateri ostane pa še nadalje vključena nekdanja devinska župnija Doberdob. Duhovnika Jamlje ostane še naprej pri Devinu, župnija Kostanjevica na Krasu pa se loči od Devina in priključi dekaniji v Mirnu pri Gorici.

Rusija je zasedla v juliju Besarabijo in Bukovino. Besarabija meri 44.000 km² in ima skoro 2 milijona prebivalcev, ki so 40% Romuni, 30 odstotkov Ukrajinci, 12 odstotkov Judje, 10 odst. Bolgari, 4% Rusi, ostalo so cigani. Bukovina meri 10.000 km² z 800.000 prebivalci, ki so Ukrajinci 38%, Romuni 34 odst., Nemci 20%. Ostalo so Poljaki in Judje.

V šent Lenartu v Slovenskih goricah grade veliko sadno sušilnico, ki bo stala 1.500.000 Din.

Na Cankovi je imel novo mašo 7. julija Anton Žilavec.

V Krogu se ponajajo z ženskim oddelkom gasilske čete, ki šteje 24 članic. Pravijo, da so v zgled vsem "samaritanam" v Prekmurju.

UMETNO MIZARSTVO IN TAPISERIJA

DUŠAN VARADINAC

CERRITO 560 — U. T. 35-5825

Lično pohištvo, prevlečeni stoli, zofe i. t. d.

ŽENINI — NEVESTE — DRUŽINE

Obrnite se na

SLOVENSKO TOVARNO POHIŠTVA

ŠTEFAN LIPIČAR

GUTENBERG 3360 y Avda. SAN MARTIN Tel. 50-3036

Confitería y Panadería

"SIERRA"

S. Sierra e Hijos

Rivadavia 8764

Tel. 67-1000

UMETNO STAVBENO MIZARSTVO

KOVINSKA OKNA IN POLKNA

FRANC BANDELJ

Kovinska vrata, balkoni, izložbena okna, kovinske stopnice, ograje, vsakovrstna kovinska dela.

AV. DE LOS INCAS 4821

Telef. 51-5184.

ZEDINJENJE JUGOSLOVANSKE KOLONIJE V URUGUAYU.

Kakor vse kaže, se je to pot naša kolonija zares zedinila. Že tri leta so se razne osebe trudile za skupno organizacijo; a ves trud je bil zaman. Enkrat niso bile osebe prav izbrane, drugič so bile krive razmere v naši domovini, ali karkoli. Dejstvo je, da ni bilo uspeha. Vršili so se razgovori med zastopniki "Jugoslovanske Zajednice" in "Bratstva" precej dolgo, imeli so mnogo sestankov, večkrat so se razgovori prekinili, pa zopet povzeli. Maja meseca tega leta se je sestavil poseben odbor "Privremeni Odbor za Slogu i Jedinstvo", ki je sklical dne 9. junija javno zborovanje, da se reši to vprašanje. Tudi brez uspeha.

Navsezadnje so se nekateri predsedniki in odborniki naših društev obrnili na našega izseljeniškega dopisnika, g. Doktoriča, da bi on v tej akciji prevzel iniciativo. Ugodil je njihovi želji, zagotovil si pristanek vseh društev, da se bodo odzvali njegovemu pozivu, in tako je povabil slednjič vsa društva, da pošljejo po dva delegata na sestanek, ki se je pod njegovim vodstvom vršil s popolnim uspehom dne 18. avgusta 1940. Upamo, da bo ta dan postal važen pomnik v kroniki naše kolonije.

Na tem sestanku se je sprejela resolucija, da se ustanovi "OSREDNJI ODBOR DRUŠTEV JUŽNIH SLOVANOV V URUGUAYU" s sedežem v Montevideu. Zastopana so bila na sestanku sledeča društva: "Jugoslovanska Zajednica", "Jugoslovensko Prosvjetno Društvo", "Bratstvo", "Hrvatski Dom", "Hrvatska Katolička Zajednica", "Slovenski krožek", "Prekmursko društvo" in "Bugarsko Prosvjetno Društvo". Imenovanja je bila sledeča začasna uprava: Predsednik: Ante Planinić (Hrv. Kat. Zaj.), podpredsednik: Jože Cotič (Slov. krožek), tajnik: Petar Rosić (Bratstvo).

Namen Osrednjega odbora je, da zedini vse dobre sile v naši koloniji za prosvetni, socialni in gospodarski napredek in korist vseh Južnih Slovanov v Urugayu. Rešuje svoje posle na sejah, ki se vrše vsako prvo in tretjo soboto v mesecu. Ne vtika se v notranje zadeve posameznih društev, niti ne more motiti njihovega delovanja.

Na sledečih sejah so bila sprejeta pravila, ki jih je bil na prošnjo delegatov sestavil g. Doktorič. Obvezna postanejo ko bodo ta pravila še od občnih zborov posameznih društev odobrena. Do tedaj deluje Osrednji odbor začasno nemoteno naprej. Prišlo je do dogovora glede javnih prireditev posameznih društev, da bi se med seboj preveč ne motile, in sklenilo se je prirediti veliko skupno veselico, da se iz čistega dobička ustanovi socialni fond.

Prvi uspihi te akcije za zedinjenje naše kolonije so se že jasno pokazali na raznih prireditvah, ki so jih imela v tem času naša društva.

Tako so se udeležili zabave, ki so jo dne 21. julija priredili v počastitev rojstnega dneva voditelja Hrvatov, dr. Mačeka "Hrvatski Dom", "Org. Hrv. Seljačke Stranke" in "Hrv. Kat. Zajednica" mnogi zastopniki in člani ostalih društev, prav tako so se vsa društva odzvala vabilu na banket "Bratstva", s katerim je to društvo dne 4. avgusta proslavilo štiriletnico svojega obstanka.

V zdravicah so delegati povdarjali željo po ustanovi skupne organizacije. G. Doktorič je že na tem banketu v kratkih obrisi predložil svoj načrt, da mora vsako obstoječe društvo ostati samostojno in naj se ustanovi le odbor delegatov, ki bi vodil in reševal skupne zadeve. Zelo značilno je to, da je "Jugoslovanska Zajednica" imela potem zabavo v prostorih "Hrv. Kat. Zajednice" dne 8. septembra. Tisti dan je bilo tako slabo vreme, da so bile nekaj ur mnoge tramvajске in omnibusne proge radi povodenj ukinjene. Kljub temu se je proti večeru v dvorani nabralo toliko gostov od vseh društev, da je društvo imelo še precej prebitka. Nad vse pričakovanje lepo se je pa posrečila veselica našega "Slovenskega krožka", o čemer objavljamo posebno poročilo.

PRIREDITEV "SLOVENSKEGA KROŽKA" V MONTEVIDEU

Letos se pa naš "Slovenski krožek" že postavlja. Že preje je ustanovil svojo "šolo", ki kot tedenski tečaj prav dobro uspeva in veliko veselje cele naše slovenske kolonije. Sedaj je priredil tako veselico, da se je cela jugoslovanska kolonija čudila in so bili presenečeni tudi razni tuji gostje, tako Urugajci, Slovaki in Madžari. Že tiskana vabila so bila jezikovno, v slovenščini in španščini, in tiskarsko zelo lepo izvedena; tudi izbira dvorane, bivšega "Centro Asturiano" je bila zelo posrečena, ker je tam oder prav pripraven za igre in radi lege dvorane same.

Ta velika spomladanska prireditev se je tedaj dobro pripravila. V celi jugoslovanski koloniji je bilo pričakovanje veliko in naši Slovenci sami so že težko čakali 22. septembra. Vreme, ki je 8. septembra s preobilnim dežjem skoro preprečilo prireditev "Jugoslovanske Zajednice", jebilo ta dan tako lepo, da je bilo veselje. Ob peti uri je naša mlada godba, — vsi godci so obiskovalci naše šole, — pod vodstvom Kazimira Makaroviča s sijajnimi "Mladimi vojaki" otvorila spored. Nato je s kratkimi in jasnimi besedami v našem in kasteljanskem jeziku v imenu "Slovenskega krožka" pozdravil navzoče odbornik Jože Cotič. Sledili so zbori: Ferjančičev "Sijaj, sijaj, solnce", Klemenčičev: "Oj pogledjte ptičke", Adamičev "Fantu" in Mirkov "Katrica". Mešani zbor je kljub temu, da ima premalo ženskih glasov, — ena pevka je resno obolela, — to pot še mnogo boljše pel nego pri prejšnjih veselicah. Pevovodja Makarovič in pevci so se očitno zelo potrudili in jih je bilo veselje poslušati. Vmes je Plesničarjeva Lila deklamirala pesem "Cuentame viajero" (V. Medina). Ženske so imele solzne oči, tako je bilo ginljivo. Nato je skušala naša mlada pianistka izzvabiti iz starega razbita klavirja Gerbičeve "Narodne pesmi". Če uspeh ni odvarjal njeni želji, ni bila Albina kriva. Drugič bo "Slovenski krožek" imel svoj klavir v dvorani, pa bomo vse drugače uživali lepoto teh skladb. Od diletantov, ki so potem igrali Česnikovo burko "Pogodba", so nekateri prvokrat videli oder, vendar so vsi v resnici lepo rešili svoje naloge, da je bilo prav obilo smeha in zabave. Prav dobri so bili Gašperon, Marijana in Gaber. Režijo je vodil Jože Cotič. — Posebno ugodno je bilo, da je bila prireditev v nedeljo popoldne, da so mogli priti stariši tudi s svojimi otroci, ki so kar mrgoleli po dvorani. Pozabili smo še posebej omeniti deklamacije naših šolarjev. Najboljši je bil Joško Figelj z Golarjevim "Kraljem Matjažem", Hilda Prelogar je Zormanovo "Molitev brezposelnih" tako lepo predvajala, da so jo imeli za angelčka, Ludvik Rajbar je pa tako recitiral Golarjevega "Delavca", da so rekli, da je bila pesem prekratka.

Na koncu vseh koncev, moramo pibiti, kar so vsi brez razlike povdarjali, "Slovenci se pa v naši koloniji le še najbolj postavljajo". Predsednik Pavle Figelj je bil menda z dohodki kar nekam zadovoljen.

Slovenska trgovina

AUGUSTIN BREZOVAR

ALMAFUERTE 599

MUNRO FCCC.

Despensa "EL TRIESTE"

de PEDRO CUCIC

Surtido permanente en Comestibles — Aceites y Vinos, envasados y sueltos de los mejores.

Excelsior 1500

U. T. 301, Santos Lugares

SAENZ PEÑA — F.C.P.

“SLOVENSKA KRAJINA”

Drúštvo “Slovenska Krajina” je imelo 28-ga sept. svojo prvo kulturno prireditev na Dock Sudi v saloni Cosmos bar. Štera je napram gnéšnoj krizi, zadostno lepo bila obiskana. Po mojem pozdrávi, je zadonela naša himna “Slovenska Krajina, mili moj dom”, štera nam je res srca genila. Záto se prisréno zahvaljujem vsem pevcem in pevovodji, da so se tak neumojno trídili dén za dném, šterim so pokazali svojo dobro voljo do drúštva, ljúbav do svoje rojstne zemlje, in obenem spoštovanje do naše sedajšne gostoljubne domovine Argentine. Za tem pa so nastopili naši igralci v igri “Trije Tički”, šteri so se s svojim debutom prav dobro izkazali. Za štero se njim nemrem zadosta zahvaliti. Naj njim Bog poplača vse njihove trúde in požrtvovalnosti. Boriti so sakši dén s teškim delom in domačimi skrbmi, pa še si odtrgat toliko časa od svojega počitka, samo za dobrobit drúštva, je dokaz da so pravi drúštveniki, da razumijo njen pomen. Prosim da se še vnaprej tak pogumno držite. Tukaj pa še gre posebna hvala drúštvu “Slovenski Dom”, ki nam je posodilo nekaj obleke in stvari za maskiranje, pa še g. Dečmanu, ki nas je tak dobro maskiral. Se njemu posebno zahvaljujem. Túdi se topla zahvalim vsem šteri ste nas počastili z vašov navzočnostjov in vsem darovalcem, posebno g. Ministri in g. Kutuši šteri nam je darovao srebrno uro za rifanje.

Tak dragi rojaki vidite da smo v sej osmij mesecaj obstoja našega drúštva ostali le pri tem, da pripomoremo in povzdignemo naše skromno drúštvo brez izkoriščanja. Štero lahko dokažemo vsakemu, da smo na svojem mestu z čisto dúšno vestnostjo.

Tü vam podam stanje drúštvenega prometa do 10-ga oktobra 1940:

Denarne pošiljke z zračno pošto obavljamo vnovič redno in gotovo Jugoslovanski Oddelek.

Za vsako bančno operacijo, katero namerate, boste dobili pri nas najtočnejša pojasnila od izvežbanih uradnikov, ki govore Vaš jezik.

Glavno Ravnateljstvo naše banke je že nekoliko časa na ameriškem ozemlju. Pridite osebno ali pišite vedno z vsem zaupanjem na

JUGOSLOVANSKI ODDELEK

BANCO HOLANDES UNIDO
SUCURSAL BUENOS AIRES
CASA CENTRAL: 25 DE MAYO 81
AGENCIA N° 1: CORRIENTES 1900
DIRECCION GENERAL: CURAÇAO

DUHOVNO ŽIVLJENJE

Pasaje Salala 60

Buenos Aires, Argentina

CORREO ARGENTINO

TARIFA REDUCIDA

Concesión 2560.

Mesečne kvote ali članarine	\$ 822.—
Drúgi dohodki	„ 611.45

Skúpno	\$ 1433.45
Skúpni izdatkov pa	„ 449.15

Čisti preostanek	\$ 984.30
------------------------	-----------

(V banko naloženih \$ 900.—).

Z drúštvenim pozdravom vas pozdravlja

ADALBERT PREININGER, predsednik

Quando quiere comprar muebles, dirijase a

Fábrica de Muebles
VICENTE ROGELJ

LOS ANDES 249

VILLA ESCASO

Telef. 652 (Tablada) 133

DESPENSA y FIAMBRERIA

La Popular

FRANCISCO MILHARCIC

MEDANOS 1701 esq. TRELLES

U. T. 59-3395

Bs. Aires

FRANC KLAJNŠEK

v mestu Bs. Aires edini slovenski konstruktor s firmo. Izdeluje načrte in proračune za hiše in vse druge stavbe, vodi vsa zidarska in stavbarska dela, in daje firmo.

MARCOS SASTRE 4351

Bs. Aires. — U. T. 50—0277.

Villa Devoto

HOTEL IN RESTAVRACIJA

“PACIFICO”

ANTON BOJANOVIC

CHARCAS 767-9 Telef. 31-8788.

Modern hotel, zračne sobe, izvrstna postrežba, hladna in gorka kopel.

Cena 3—5 \$ s penzionom.

Blizu Retira!

V centru mesta!

KROJAČNICA

Franco Melinc

Najbolj vestno boste postreženi!

Oglasite se na Paternalu

PAZ SOLDAN 4844. Tel. 59-1356